

Fotó: Fábán Attila

Legyünk a találkozás szolgái

Ünnepi interjú
Bíró László püspökkel

Hetvenedik születésnapját ünnepelte október 31-én Bíró László tábori püspök, aki a legutóbbi idő-
kig a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia
családreferens tagja volt. Hosszú hónapok óta
tartó kórházi kezelése miatt ezúttal nem szemé-
lyesen, hanem telefonon beszélgettünk.

Mit jelent a születésnap egy püspök életében?

– Cserháti József pécsi püspököt, akinek csaknem egy évtizeden át a titkára voltam, 1989-ben, hetvenöt éves korában megünnepelte az Állami Egyházügyi Hivatal (ÁEH). Ez amiatt is zavarta őt, mert neveltetésének megfelelően úgy gondolta, egy papnak nincs születésnapja, csak papi jubileuma. Megérttem a viselkedését, de azért úgy hiszem, egy születésnap mégiscsak fontos, mert jelzi, hogy a létem tartozik valakihez. Hiszen már Jeremiás könyvében ezt olvassuk: „Örök szeretettel szerettelek” (Jer 31,3), „Mielőtt megalkottalak anyád méhében, már ismertelek” (Jer 1,5). A szüleim akarhattak egy gyermeket, de nem engem. Számomra ez a születésnap is azt jelzi, hogy a létünk nem a levegőben lóg a semmi felé, hanem a teljességben a teljesség felé.

(Folytatás a 9. oldalon.)

Online létezünk vagy személyes kapcsolatban vagyunk?

Beszélgetés Uzsalyné Pécsi Rita neveléskutatóval az okoseszközök használatáról
8. oldal

Erdő Péter bíboros megáldotta a tarjáni templom főoltárát

Beszámolónk
a 11. oldalon

A Magyar Értéktár része lett a máriapócsi kegyhely

12. oldal

Egyházi személyeket tüntettek ki nemzeti ünnepünk alkalmából

(Cikkünk a 3. oldalon.)

Kályhameleg szeretet

Bajóti lecke nehéz sorsból

A Katolikus Karitás az elmúlt hat évben több mint kétezer vaskályhát adott át a rászorulóknak, tudva, milyen nagy segítséget jelent számukra a nehéz téli hónapok átvészelésében, ha a fűtést meg tudják oldani. A karitatív szervezet munkatársait ezúttal Bajótra kísértük el, ahol felkerestünk két támogatott családot.

rült, hogy sok helyen kályha sincsen, így avval kell kezdeni” – magyarázza Zagyva Richárd, a Katolikus Karitás igazgatóhelyettese. Azóta már országsszerte több mint kétezer vaskályhát juttattak el a nehéz körülmények között élők-
höz. Idén az adománynak köszönhetően száz-
tíz család kezdheti felkészültebben a telet.

Bajótra kilenc kályha került, a legtöbbet már be is állították a helyükre. A karitás or-
szágos központjának és az Esztergom-Bu-
dapesti Főegyházme-
gye Szent Erzsébet
Karitás Központjá-
nak képviselői ebből
az alkalmából látogat-
ták meg a bajóti kari-
táscsoportot.

Molnárné Bécsi Mar-
git csapata sütemény-
nyel várja a vendége-
ket a bajóti plébánián,
amelyet még Balás Bé-
la egykori plébános, a
későbbi kaposvári
megyéspüspök alakít-
tatott lelkigyakorlatos
és közösségi házzá. A
látogatók fogadására
megérkezik az új plé-
bános, Vitális Gábor

SDB is. A szaléziak augusztus elején vették át a plébániát, és lettek Nyergesújfalu, Péliföld-
szentkereszt, Bajót és Mogyorósbánya lelki-
pásztorai.

(Folytatás a 11. oldalon.)

Minden magyar egy árva falevél

A Mindszenty Alapítvány ünnepi
megemlékezése Budapesten

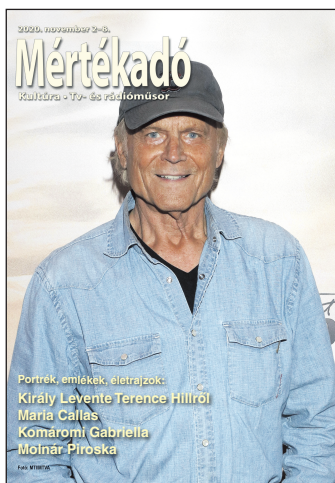
A Magyarországi Mindszenty Alapítvány rendhagyó megemlékezést tartott október 23-án este Mindszenty József bíboros, Endrédi Vendel, Kiss Szaléz, Olofsson Placid és sok más ártatlanul elítélt egyházi és világi személy rabságának helyszínén, a volt Conti utcai börtön udvarán, a Szent Efrém Férfikar közreműködésével.

Az ünnepi megemlékezés késő délután szentmisével kezdődött a budapest-józsefvárosi Szent József-templomban. A szertartást Michels Antal plébános mutatta be. A szentmise után a közelben lévő Mindszenty-szobornál folytatódott az ünnepség.

Kovács Gergely okleveles posztulátor, a Mindszenty Alapítvány ügyvivő képviselője a beszédében felidézte: sok-sok évvel ezelőtt, amikor június 4. még nem volt a nemzeti összetartozás napja, a Szabó Ervin Könyvtár környékén járt, és egy család a Magyar igazság kútjánál éppen arra készült, hogy énekekkel, hangszerek kísérettel emlékezzen az 1920-as trianoni békediktátumra. Amikor Kovács Gergely arra kérte őket, hadd csatlakozzon hozzájuk, örömmel megengedték neki. Élete egyik legcsodálatosabb megemlékezése volt ez. Akkori élményeit visszaidézve támadt az a gondolat, hogy „a szentmise után, mielőtt bemegyünk a Conti utcai börtönbe, emlékezzünk a bíborosra családiasan. Hiszen Mindszenty atya a mi pásztorkunk, körülötte pedig itt vagyunk mi, különböző gondolkodású emberek, akik felidézzük a tanítását.”

(Folytatás a 2. oldalon.)

Az ima ilyen: hagyjuk, hogy az Úr hordozzon minket

A Szentatya október 10-én az imádságról szóló, augusztusban félbeszakadt katekézissorozatot folytatta. Az imádkozó Illés próféta alakját állította példaképül, akitől megtanulhatjuk, mit jelent az imát és a tevékenységet összekapcsolni, a hitben és az imában fejlődni, mindig az Úr hangját keresni. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását közreadjuk.

Kedves testvérek, jó napot kívánok!

Ma az imádságról szóló katekézissorozatot folytatjuk, melyet megszakítottunk a teremtés gondozásáról szóló katekézisek érdekében, tehát most (az előzőt) folytatjuk; és a Szentírás egyik legelragadóbb szereplőjével, Illés prófétával foglalkozunk. Ő túllép korának határain, jelenlétét az evangélium egyes epizódjainban is felfedezhetjük. Megjelenik Jézus mellett, Mózesrel együtt, a színeváltozás jelenetében (vö. Mt 17,3). Maga Jézus hivatkozik alakjára, hogy hitelesítse Keresztelő János tanúságtételét (vö. Mt 17,10–13).

A Bibliában Illés hirtelen, titokzatos módon jelenik meg, egy teljesen félreeső, kis faluból származik (vö. 1Kir 17,1); a végén pedig tanítványa, Elizeus szeme láttára egy mennybe tartó tűzszekéren tűnik el a színről (vö. 2Kir 2,11–12). Tehát egy pontos eredet nélküli és főképp befejezés nélküli ember, aki elragadtatik a mennybe: emiatt várták visszatérését a Messiás

előjövele előtt. Előfutárként várták Illés visszatérését.

A Szentírás kristálytisztá hitű emberként állítja elénk Illést: már magában a nevében, mely azt jelentheti, hogy „Jahve az Isten”, benne van küldetésének titka. Egész életében ilyen lesz: feddhetetlen, aki képtelen a kicsinyes kompromisszumokra. Jelképe a tűz, Isten tisztító erejének a képe. Ő az első, aki kemény próbának vettetik alá, de hű marad. Példaképe az összes hívő embernek, akik ismerik a kísértéseket és a szenvedéseket, de nem maradnak el az eszménytől, amelyre születtek.

Az ima az az életnedv, amely folyamatosan táplálja létét. Ezért a szerzetesi hagyomány számára az egyik legkedvesebb személyiség, olyannyira, hogy egyesek az Istennek szentelt élet lelki atyjává választották. Illés Isten embere, aki a Magasságos elsődlegességének védelmezőjeként lép fel. De ő is kénytelen számot vetni saját gyengeségeivel. Nehéz megmondani, mely tapasztalatok voltak számára a leghasznosabbak: vajon a hamis

próféták legyőzése a Kármel-hegyen (vö. 1Kir 18,20–40) vagy a zavarodottság, amikor megjegyzi, hogy „nem különb atyáinál” (vö. 1Kir 19,4). Az imádkozó ember lelkeben saját gyengeségének átérzése érzékenyebb, mint a felmagasztaltatás ideje, amikor úgy tűnik, hogy az élet győzelmekkel és sikerekkel kísért sétatálopp. Az imában mindig ez történik: vannak az imának olyan időszakai, amelyek feldobnak, lelkesítenek, és vannak olyan időszakok, amelyek fájdalmasak, szárazsággal járnak, és megpróbáltatást jelentenek.

Az ima ilyen: hagyjuk, hogy hordozzon bennünket az Isten, és azt is hagyjuk, hogy csapásokat szenvedjünk rossz helyzetektől, sőt kísértésektől.

Olyan valóság ez, amely számos más bibliai hivatásnál megtalálható, az Újszövetségben is, gondoljuk például Szent Péterre és Szent Pálra. Az ő életük is ilyen volt: a feldobottság pillanatai és az alámerülés, a szenvedés pillanatai.

Illés szemlélődő életű és egyben tevékeny életű ember, akit aggasztottak korának eseményei. Képes volt nekirontani a királynak és a királynőnek, miután megölték Nabotot, hogy megkaparintsák a szőlőjét (vö. Kir 21,1–24). Mennyire szükségünk van olyan hívőkre, buzgó keresztényekre, akik Illés bátorságával fordulnak vezető beosztású emberekhez, és szemükbe mondják: „Ezt nem szabad tenni! Ez gyilkosság!” Szüksé-

günk van Illés szellemére! Ő megmutatja, hogy az imádkozó ember életében nem lehet kettősség: az Úr elé állunk és a testvéreinkhez megyünk, akikhez ő küld. Az ima nem azt jelenti, hogy bezárkózunk az Úrral, hogy kisminkeljük a lelkünket: nem, ez nem ima, ez az ima színlelése!

Az ima szembesülés Istennel és annak engedése, hogy a testvérek szolgálatára küldjön bennünket.

Az ima próbaköve a felebarát iránti konkrét szeretet. És fordítva: a hívők akkor cselekszenek a világban, miután előbb elcsendesedtek és imádkoztak; különben cselekvésük megfontolatlan, megkülönböztetést nélkülöző, egy cél nélküli, esztelen rohanás. Ha a hívők így viselkednek, sok igazságtalanságot követnek el, mert nem mentek először az Úrhoz imádkozni, hogy felismerjék, mit kell tenniük.

A Biblia lapjai alapján feltételezhetjük, hogy Illés hite is fejlődésen ment át: ő is növekedett az imában, lépésről lépésre tökéletesítette azt. Isten arca az út során vált egyre világosabbá számára, míg el nem érte csúcspontját abban a rendkívüli tapasztalatban, amikor Isten kinyilvánítja magát Illésnek a hegyen (vö. 1Kir 19,9–13). Nem a heves viharban, nem a földrengésben vagy az emésztő tűzben nyil-

vánítja ki, hanem „a szellő sugósában” (1Kir 19,12). Vagy másik fordításban, mely jól tükrözi ezt a tapasztalatot: „a finoman hangzó csendben”. Így nyilvánítja ki magát Isten Illés előtt.

Ezzel az alázatos jellel kommunikál Isten Illéssel, aki abban a pillanatban egy menekülőben lévő próféta, elvezítette békéjét. Isten a segítségére siet egy megfáradt embernek, aki azt hiszi, hogy minden téren kudarcot vallott, és ezzel a szelíd szellővel, ezzel a finoman hangzó csenddel visszaadja szívének nyugalmát és békéjét.

Ez Illés története, de olyan-nak tűnik, mintha mindannyiunknak írták volna. Lehetnek esték, amikor hasztalannak és magányosnak érezzük magunkat. És akkor jön az ima, és kopog szívünk ajtaján. Mindannyian összeszedhetünk egy darabot Illés köntöséből, ahogyan tanítványa, Elizeus begyűjtötte köntösének felét. És még ha valamit rosszul cselekedtünk volna is, vagy ha fenyegetve és megfélemlítve éreznénk is magunkat, ha az imában visszatérünk Istenhez, mintegy csoda folytán a derű és a béke is visszatér hozzánk. Ezt tanítja nekünk Illés példája.

**Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News**

Minden magyar egy árva falevél

A Mindszenty Alapítvány ünnepi megemlékezése Budapesten

(Folytatás az 1. oldalról.)

Kovács Gergely a bíboros szobránál állva emlékeztetett arra, hogy Mindszenty József 1949-től 1954-ig itt, a Conti utcai épület falai között töltötte legszörnyűbb börtönéveit, és utána is szigorú házi őrizetben élt egészen 1956. október 30-áig. A magyar nép szabadította ki a fogságából a forradalom és szabadságharc idején. Ezért „nagyon-nagyon hálás volt az ő szeretett magyar népének”. Tudjuk jól, hogy az ávos őrség átállt a forradalmárok oldalára, és az újpesti nemzetőrök különítményt szerveztek a bíboros kiszabadítására, de megelőzte őket a rétsági páncélos ezred különítménye, amelynek tagjai Rétszágon biztonságba helyezték, majd később együtt kísérték fel Budára. Mindszenty atya hálából köszönőlevelet írt a nemzetőröknek, melyben főpásztori áldását adta rájuk, önmagát „szívében rab főpásztorotoknak” nevezve.

Kovács Gergely a Mindszenty-szobor mögött magasodó fára mutatott, melyet bíborosi fának nevezett el, mivel ősszel bíborszínűek a levelei. Erről jutottak eszébe a hercegprímás következő szavai: „Minden magyar egy árva falevél, egy közös magyar fáról.” Bármerre sodorta is a magyarokat a világförgeteg, kell hogy ezek a levelek minél közelebb kerüljenek egymáshoz, és egyetlen nap se múljon el úgy, hogy e falevelekre ne íránk valami jótéményt. Mindszenty József 1956-ban gyönyörű példát mutatott azzal, hogy méretlenül nagyra becsülte a kommunista Nagy Imrét, aki a magyar szabadságharc vértanú miniszterelnöke lett. A hercegprímás az emigrációban is szeretettel fordult a más-ként gondolkodó vagy más vallású magyar emberek felé. Úgy fogalma-

zott: „ha a párnánkba és a szívünkbe tudnánk zárni, hogy minden magyar egy árva falevél”, akkor gyönyörű lenne a világ.

A posztulátor beszélt arról a különleges szeretetről is, amely Mindszenty Józsefet az édesanyjához fűzte. Ő kísérte el a papi hivatásig, és ő volt az egyetlen, aki mindvégig kitar-

tott mellette a börtönévek alatt. Folyton a hatóságoknál kilincselte, hogy láthassa a fiát, és beszélgethessen vele. Egy alkalommal a beszélőn ezt mondta neki: „Fiam, nagy a te családod, mely mindenfelé imádkozik érted.” A foglár azonnal rájuk förmedt: „Csak a családról szabad beszélni!” Mindszenty bíboros pedig visszafordult neki: „Miért nem figyelt jobban, csak a családról beszéltünk.” 1949 és 1954 között, a börtönévei alatt, amikor a legnagyobb szenvedéseket kellett átélnie, mindvégig az édesanyja kísérte Mindszenty Józsefet.

A Conti utcai börtön szent hely – fogalmazott Kovács Gergely –, annak jelképe, hogy a történelem Ura

Isten. Mindszenty atya az emlékirataiban „az én fegyházam”-nak nevezi ezt az épületet. Nem véletlenül. Egyrészt rengeteget költöztették a fegyőrök, belakta az egész börtönt, másrészt ehhez a helyszínhez kapcsolódnak a legsúlyosabb gyötrelmei. Mire 1954. május 13-án – a Fati-mai Szűzanya napján – elhagyhatta

tú volt, veszprémi püspökként már kezdett atyává válni, primásként a vértanúságra készült, itt pedig, legnagyobb szenvedései közepette szüntelenül imádkozott, így mélyült el az istenkapcsolata, amelyből az életszentsége fakadt. A Conti utcai börtön, az ÁVO legkíméletlenebb fegyháza így vált szent hellyé. Nem csak Mindszenty atya szentelte meg, hanem mellette még más egyházi személyek, vértanúk és hitvallók is, Endrédi Vendel, Kiss Szaléz, Placid atya és azok a névtelenek, akik embertelen körülmények között szenvedtek itt végig a Rákosi-diktatúrát vagy itt lelték halálukat – mondta a Mindszenty Alapítvány ügyvivője.

Michels Antal, a józsefvárosi Szent József-templom plébánosa a beszédében a mise szentleckéjéből idézett, Szent Pál apostolnak az Efezusiakhoz írt leveléből: „Kérlek benneteket, én, aki fogoly vagyok az Úrban, hogy éljetelek méltón ahhoz a hivatáshoz, amelyet kaptatok, teljes alázatban, szelidségben és türelemben. Viseljétek el egymást szeretettel. Törekedjete arra, hogy a béke kötelekével fenntartsátok a Lélek egységét. Egy a Test és egy a Lélek (...) Egy az Úr, egy a hit, egy a kereszt-ség. Egy az Isten, mindnyájunk Atyja, aki mindennek fölénye áll, mindent áthat és mindenben benne van.” (Ef 4,1–6)

A szónok kifejtette: a szentleckének különös hangsúlyt ad, hogy ma egy széteső világban élünk. Döbbenetes kulturális forradalom zajlik, amely mintha ellene mondana a krisztusi igazságnak. Hitben, reményben, szeretetben gyűltünk össze, de mintha egyre többen tagadnák ezt és a keresztiséget, magát az élő, Megváltó Krisztust. Európa megtagadja a múltját, és korábban

elképzелhetetlen, kaotikus állapotok kezdenek uralkodni. Ebben a felfordult világban még inkább ragaszkodnunk kell a hitünkhöz, a reményünkhöz, a szeretetünkhöz.

A kérdés az, hogy valóban ott é-e a szívünkben ez a három, és tanúságot teszünk-e a világban az élő Krisztusról. Mindszenty atya jel volt számunkra, és nekünk, keresztényeknek, mindannyiunknak jelle kell válnunk azon a helyen, ahol élünk, méltón a hivatáshoz, amit Istentől kaptunk. Jézus Krisztusban Isten megváltott minket. Minden nehézség ellenére is hinnünk kell abban, hogy a dolgok jó irányba haladhatnak. Ennek az országnak akkor lesz jövője, ha nem csak keresztény marad, hanem éli a hitét, a reményét, a szeretetét – fogalmazott Michels Antal.

Az ünnepség végén a jelenlévők az 1956-os forradalom áldozatait és Mindszenty József boldoggá avatásáért imádkoztak, a Szűzanya közbenjárását is kérve.

A megemlékezésen Németh Csaba citerázott és a bíboros hercegprímás kedvenc nótáit énekelte: *Domboldalon áll egy öreg nyárfa, Édesanyám is volt nékem, Záros kapu, záros ablak.*

Az utóbbival kapcsolatban Kovács Gergely felidézte: ezt a nótát nem sokkal a letartóztatása előtt hallgatta Mindszenty József, és megkérdezte a cigányprímástól: „Te most énekeltél vagy jóstoltál nekem?” Nem engedte, hogy a zenés megcsókolja a gyűrűjét, mondván, az egyik prímás nem csókol kezet a másikkal.

Az ünnepi megemlékezés az egykori börtönudvaron épületvetítéssel és a Szent Efrém Férfikar tiszteletadó koncertjével ért véget.

**Bodnár Dániel
Fotó: Zuggó Zsolt**

Egyházi személyeket tüntettek ki nemzeti ünnepünk alkalmából

Áder János köztársasági elnök által adományozott állami kitüntéseket adott át október 22-én Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes a kármelita épületegyüttesben. Tóth Tamás, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára a Magyar Érdemrend tisztikereszt kitüntetését vehette át.

Köszöntőjében Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes arra hívta fel a figyelmet, hogy egy kitüntetés érték annak, aki munkája, szolgálata elismeréseként kapja, de fontos az adományozónak – jelen esetben a magyar államnak – is, aki megköszöni a munkát, melyet a kitüntetett személy az emberek életminőségének javításáért, a nemzet fennmaradásáért végzett.

Magyar Érdemrend középkereszt kitüntetésben részesült a rendszerváltoztatásban betöltött jelentős szerepe, valamint az első szabadon választott magyar kormány minisztereként a hazai privatizációs folyamatok elindítása és koordinálása érdekében végzett kimagasló színvonalú munkája elismeréseként Szabó Tamás közigazdász, volt privatizációért felelős, tárca nélküli miniszter és országgyűlési képviselő, a Mária Rádió és a Mária Ut Egyesület elnöke.

Mások mellett Magyar Érdemrend tisztikereszt kitüntetését kapott a Pápai Magyar Egyházi Intézet rektoraként, valamint a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkáráként végzett munkája elismeréseként Tóth Tamás pápai káplán, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára, a Kultúra Pápai Tanácsának konzultora és a Pápai Magyar Intézet korábbi rektora; a rendszerváltoztatást követően a hazai gazdasági és pénzügyi intézményrendszer kialakításában vállalt szerepe elismeréseként Becker Pál, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem fejlesztési főigazgatója, volt államtitkár és országgyűlési képviselő, a Köztársasági Elnöki Hivatal korábbi hivatalvezetője; a hazai katolikus felsőoktatási intézmények megóvásában és fejlesztésében vállalt kiemelkedő szerepe elismeréseként Kozma Gábor, a Gál Ferenc Egyetem rektora.

Magyar Érdemrend lovagkereszt kitüntetését vehetett át mások mellett a nehéz helyzetben lévő emberek, a szegények, az idősek és a betegek támogatása érdekében elkötelezetten végzett munkája elismeréseként Csorba Gábor, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Szent Erzsébet Karitászi Központjának igazgatója; a magyar keresztény családok körében végzett karitatív és közösségépítő munkája elismeréseként Endrédy Cecília hitoktató, a Családakadémia-Óbudavár Egyesület társalapítója, a Magyar Schönstatti Családmozgalom egykori társelnöke. Ugyanebben a magas kitüntetésben részesült az epilepszia sebészeti úton történő gyógyítása, illetve a fájdalom és a mozgászavarok neurológiai kezelése terén elért szakmai eredményei, valamint a rászorulókat megsegítését szolgáló karitatív tevékenysége elismeréseként Erőss Loránd György ideg-

sebész, ideggyógyász, az Országos Klinikai Idegtudományi Intézet kutatási és innovációs igazgatója, az intézet Funkcionális Idegsebészeti Osztályának osztályvezető főorvosa, a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének ispotályosa, elnökségi tagja.

Magyar Érdemrend lovagkereszt kitüntetését kapott több évtizedes papi és közösségépítő szolgálata, valamint a rábízott templomok és kápolnák felújítása érdekében végzett munkája elismeréseként Horváth János címzetes apát, címzetes kanonok, esperes, a Kállósejmenyi Római Katolikus Egyházközség plébánosa; a magyar görögkatolikus teológiai szakirodalmat gazdagító tudományos munkája, valamint papok, hittanárok és lelkipásztori munkatársak nemzedékeinek magas színvonalú képzésében vállalt szerepe elismeréseként Ivancsó István görögkatolikus pap, pápai prelátus, a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Liturgikus Tanszékének vezetője és az Új Ember katolikus hetilap görögkatolikus lelkiségi rovatának rendszeres szerzője.

Magyar Érdemrend lovagkereszt kitüntetését vehetett át az igényes, magas színvonalú katolikus sajtó rendszerváltoztatás utáni újjáteremtésében vállalt szerepe, valamint a határon túl élő magyarság életét a hazai olvasók számára hitelesen bemutató írásai elismeréseként Kipke Tamás Táncsics Mihály-díjas újságíró, a Magyar Katolikus Rádió jegyzetírője, az Új Ember volt főszerkesztő-helyettese; több évtizeden át kiemelkedő elhivatottsággal végzett papi szolgálata elismeréseként Szaradits József nyugalmazott tábori lelkész, ezredes, pápai prelátus, az Oslói Római Katolikus Plébánia plébánosa.

Magyar Érdemrend lovagkereszt kitüntetését kapott a Katolikus Egyház értékeit elkötelezetten kutató és következetesen bemutató, négy évtizedes újságírói-szerkesztői tevékenysége elismeréseként Szerdahelyi Csongor Táncsics Mihály-díjas újságíró, szerkesztő, a Ferences Sajtóközpont igazgatója, a Magyar Katolikus Rádió külső munkatársa, Magyarország szentszéki nagykövetségének volt tanácsosa, az Új Ember volt főmunkatársa; több évtizeden át kiemelkedő elhivatottsággal végzett papi szolgálata és közösségépítő tevékenysége elismeréseként Tóth Miklós, a Rábatamási Szent István király Plébánia plébánosa; több évtizedes gyógyító munkája, a Katolikus Karitászi Orvosi missziójának megszervezésében vállalt szerepe, a határon túli magyarság körében végzett egészségügyi ellátó és prevenciós tevékenysége elismeréseként Vojcek László Batthyány-Strattmann László-díjas szülész-nőgyógyász, a Budai Irgalmasrendi Kórház főorvosa.

Magyar Ezüst Érdemkereszt kitüntetését vehetett át a rászorulókat megsegítése érdekében három évtizede elkötelezetten végzett munkája elismeréseként Lőrincz Norbert, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület munkacsoport-vezetője.

Baranyai Béla
Fotó: Lambert Attila

Általuk épül a város

Átadták a Migazzi-díjakat a váci Credo Házban

Marion Zsolt váci megyéspüspök átadta a Migazzi Kristóf bécsi érsekről és váci püspökről elnevezett díjakat október 20-án a váci Credo Házban. Idén Csáki Tibor jelenleg nagymarosi, volt váci-felsővárosi plébános, valamint Kucsák Gábor könyvtörmester, a Váci Polgár című havilap szerkesztője vehette át az elismerést.

A díjátadón Bartos Ferenc, a Migazzi Alapítvány kuratóriumi elnöke mondott köszöntőt, majd Áfra Tamás kuratóriumi tag mutatta be Migazzi Kristóf munkásságát, azon belül váci tevékenységét. A szónok a lokálpatrióta főpap ars poeticájával zárta előadását: „Semmit sem szeretek jobban, mint a jótéteményeket soha nem feledni, de a méltánytalanságot azonnal felejtetni.”

munkáját, amelyet a városért és az Egyházért végez.

Kucsák Gábor a díj átvétele után Kalkuttai Szent Teréz után idézve köszönte meg az elismerést: „Ebben az életben nagy dolgokat nem tudunk tenni, csak kis dolgokat, nagy szeretettel.”

Kucsák Gábor könyvtörmester 1973-ban nyitotta meg könyvtörmesterét Kisvácon, abban a házban, ahol született. 1993-tól nyomdával bővült a vállalkozás. Tizenöt éven át volt a váci ipartestület felügyelőbizottságának elnöke, a mai napig tagja a szervezetnek. 1992-től a Vác Városért Alapítvány elnöke. Az alapítvány adja ki a Váci Polgár Pro Urbe-díjas közéleti havilapot.

Kucsák Gábor a Magyar Kolping Szövetség váci családjának egyik alapítója, 2014-től elnöke. Nevéhez fűződik a Veszíteni Tudni Kell

A Migazzi-díjat minden évben két személy kaphatja meg, „akik jelentős építési tevékenységet végeztek az egyházmegyében, vagy a hit, az erkölcs, a nemzet erősítésén fáradoztak”. Lehetőség szerint egy egyházi és egy civil személy a díjazott.

Az elismerést idén Csáki Tibor nagymarosi plébános (volt váci-felsővárosi plébános), valamint Kucsák Gábor könyvtörmester, a Váci Polgár című havilap szerkesztője kapta. Az elismerést Marion Zsolt váci megyéspüspök adta át. A jelenlévők vastapssal köszöntötték a kitüntetetteket.

A főpásztor méltatta Csáki Tibor „evangéliumi hitét és szeretetét”. A Fehérek templomának volt plébánosa hitéleti szervező tevékenységért kapta az elismerést.

Csáki Tibor 1956-ban született Kiskunfélegyházán. Szegeden érettségizett, Nyíregyházán gépészmérnöki diplomát szerzett. A katonaság után teológiát tanult Budapesten, 1986-ban szentelték pappá. 1987-ben vallás-szociológiából doktorátust szerzett. Pesterszében, Dabas-Sárin és Vácon volt káplán.

1991–1992 között a váci Szent József Kollégium igazgatója, majd 1992-től 1996-ig a váci Karolina Katolikus Általános Iskola igazgatója volt. 1994-től tíz éven át tanított a Váci Hittudományi Főiskolán valláspszichológiát és vallásszociológiát. 2004-től a Sapientia főiskolán pasztorálteológiát oktatott, emellett plébános volt Verőcén, majd Monoron.

2014-től Vác-Felsőváros plébánosa és az Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatóságának (EKIF) vezetője. Idén augusztus 1-jétől nagymarosi plébános.

A Credo Házban megtartott rendezvényen Marion Zsolt püspök a másik díjazottól elmondta: Kucsák Gábor az elismerést többek között vallási témájú könyvek kiadásáért, az általa szerkesztett Váci Polgár című havilap szellemiségéért és a Magyar Kolping Szövetség váci családjában végzett munkásságáért kapja.

Vác-szerte ismert ember, a neve fogalom – mondta a főpásztor. – Szolgáltatnak tekintik a

(VTK) kispályás focicsapat, amely 1973-tól működik, és amely az első évtizedben több bajnokságot is nyert. Mostanra már egy nagy baráti társasággá vált.

Kucsák Gábor a Katolikus Egyház elkötelezett híveként az alsóvárosi plébánia életében is részt vesz. Több kitüntetés birtokosa, az ipartestület aranykoszorús mestere, az egyházmegye többszörös kitüntetettje.

*

A Migazzi Alapítvány kuratóriuma 2017 tavaszán döntött arról, hogy díjat alapít a nagy városépítő főpap tiszteletére. A tervet és a szabályzatot Beer Miklós megyéspüspök a 2017. június 30-ai levelében hagyta jóvá.

Első alkalommal a Migazzi-szobor avatásán adták át a díjakat 2017. szeptember 2-án. A korábbi díjazottak között van néhai Pálos Frigyes örkanonok, Szalay István, a Váci Városvédők és Városszépítők Egyesületének elnöke, Pásztor Győző dabas-sári plébános, Beer Miklós váci megyéspüspök, Nemes György piarista tanár.

Migazzi Kristóf Antal (eredeti nevén: Christoph Anton von Migazzi; Trident/Trento, ma Olaszország, 1714. október 14.–Bécs 1803. április 14.) olasz anyanyelvű volt. Rómában végzte a tanulmányait a Collegium Germanicumban, ahol ma is sok magyar pap tanul. Később Spanyolországban kapott komoly megbízásokat, ezután került Vádra. 1756-ban lett váci megyéspüspök. Ezt a címét jó ideig (1785-ig) azután is megtartotta, hogy bécsi érsek, majd bíboros lett. Elsődlegesen a váci püspökségért tett sokat: a székesegyház, a papnevelő intézet, a piarista gimnázium, az irgalmas rendi kórház épülete mind neki köszönheti a létét. De ő építtette a Theresianumot, a nemesifjak tanintézetét is – ami ma a fegyház épülete –, valamint Közép-Európa egyetlen diadalívét. Kiköveztette, csatornáztatta Vác központját, a főtca épületeit felújíttatta, rendbe hozatta a Duna-partot és emellett a közoktatás ügyét is a szíven viselte. Nem véletlenül nevezték el – a török idők után – Vác újjáalkotójának.

Körössy László
Fotó: Lambert Attila

A BIBLIA ÜZENETE

A boldogság öröme

Mt 5,1–12a

A mai szentmisének már a kezdőéneke megadja az ünnep alaphangját: „Örvendezünk mindnyájan az Úrban mindenszenteket ünnepelve, akiknek ünnepén ujjonganak az angyalok, és magasztalják Isten Fiát.”

Ezt az örvendezést folytatja mindenszentek ünnepének evangéliuma, Jézus boldogmondásai. Az Üdvözítő nyolcszorosan boldognak nevezi azokat, akik szegénység, gyengeség, nehézségek, megpróbáltatások, sőt üldözések ellenére is követik tanítását, akik az evangéliumot életük vezérfonalául választják. Ők a szelídek, az igazságra szomjazók, az irgalmasok és a békességszerzők, azok, akiket gyaláznak, üldöznek, gonoszsággal vádolnak. „Örüljete és ujjongjatek – mondja Jézus –, mert nagy lesz a ti jutalmatok az égben.”

Az Egyház is ezért nevezi boldognak azokat az embereket, akik Krisztust hősies fokon követték, és életszentség hírében haltak meg. Ez válik valóra a hivatalos boldoggá vagy szentté avatás során. Az üdvözült lelkek Isten fogadott gyermekei, akik Isten arcát szemlélik, és ez túlradó örömmel tölti el őket. Isten arcának szemlélése valamelyest már itt, a földön is lehetséges a szentségimádás csendjében, az Isten és az ember közötti találkozás során. Rézszei lehetünk az arsi plébános, *Vianney Szent János* által megcsodált parasztember élményé-

nek, aki arra a kérdésre, hogy mit csinál ilyen hosszan a templomban az Oltáriszentség előtt, így válaszolt: „én nézem őt, és ő néz engem.”

Tudjuk, hogy több mint tízezer azoknak a száma, akiket a Katolikus Egyház a szentek és a boldogok között tart számon. Ők azok, akik-

„

Az Üdvözítő nyolcszorosan boldognak nevezi azokat, akik szegénység, megpróbáltatások, sőt üldözések ellenére is követik tanítását

boldogságban örvendeznek. Mindenszentek ünnepén rájuk emlékezünk. Idősebb testvéreink, példaképeink ők, akik előttünk jártak mint elődeink, őseink, családunk elhunyt tagjai, az örök dicsőség örökösei. *Csanád Béla* írja: „Testvéreink, barátaink, ismerőseink ünnepe ez, azoké, akik üdvözültek (s nem csak a szentté avatottaké). Sőt, a saját reménybeli ünnepünk is, mert mindannyian arra vágyunk, hogy egykor a mindenszentek seregében éljünk a mennyben.”

Ternyák Csaba érsek

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Az új teremtés

A pünkösöd utáni 22. vasárnap apostoli szakaszának (Gal 6,11–18) végén nemcsak a levelet, hanem egész tanítását összefoglalja Szent Pál apostol, mégpedig egyetlen kifejezéssel. S ez különösen fontos most, amikor a római katolikus testvérekkel együtt a szokásosnál nagyobb figyelemmel fordulunk elhunytjaink felé. Arról van szó, hogy miután az apostol kivitakozta magát a zsidókkal az őszövétségi törvény megtartásáról, leszögezi: már nem a törvény megtartása számít, nem is annak külső jele (a körülmetélés), hanem „egyedül az új teremtmény” (Gal 6,15). Igen, mindnyájan afelé haladunk, hogy halálunk után újjá legyünk teremtve az örök élet boldogságára, amint azt az evangéliumi szakasz a dúsgazdag ember és a szegény Lázár történetén keresztül bemutatja (Lk 16,19–31). Ám nem mindegy, hogyan élünk. Tennünk kell azért, hogy földi életünk az örök boldogságba torkolaljék.

Pál apostol először is elveti a *dicsekvést* (Gal 6,13). Hangsúlyozni kell, hogy itt az őszövétségi törvényről beszél. Annak megtartásával nem lehet többé dicsekedni, hiszen önmagában nem üdvözít. „Elmúlt az árnyéktörvény, s bejött a kegyelem törvénye”, ahogyan egyik liturgikus himnuszunkban énekeljük. Nekünk már olyan törvényünk van, amely a „szív bel-sejébe van írva”: ez Jézus szeretetparancsa, amely nem kö-tődik semmiféle külső jelhez, mint az őszövétségi körülmetélés, hanem csak a cselekedetekhez, mint a dúsgazdag ember és a szegény Lázár esetében is láthatjuk.

Ezek után beszél az apostol az új teremtményről. Saját példáját állítja elének, amikor azt tanítja, hogy senki és semmi más nem számít neki, egyedül Jézus Krisztus. Mert őbenne, illetve az ő keresztye által a világ meg van feszítve számára, és ő is a világ számára (Gal 6,14). Valóban, az újjáteremtett állapotot nem lehet másként elérni, csak a Jézus Krisztusba vetett hit és az ő szeretettörvényének megtartása által. És

nem az örök élet a legfontosabb mindenkinek? Oda pedig csak újjáteremtve juthatunk el, ahogyan a földbe hullott mag is elhal, hogy új élet sarjadjon belőle. Földi életünk megszűnik, hogy az örök életben folytatódjék. Ámde nem mindegy, hogyan. A dúsgazdag példájára folytathatjuk szenvedésben, vagy Lázár módjára örök boldogságban.

Ez egyedül rajtunk múlik. Mert Isten mindenkire kiáradó kegyelme végtelen, és nekünk csak fel kell használnunk a kegyelmét, hittel és szeretetcselekedetekkel.

Harmadik gondolatként éppen ezt tárja elének az apostol: a *kegyelem*. Amikor lezárja a saját kezével írt levelét, áldást kíván a galatáknak: „A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme legyen a ti lelketekkel” (Gal 6,18). Gondoljuk csak meg: mi nagyobbat lehetne ajándékba adni másoknak, mint azt, hogy Isten ingyenesen áradó, gazdag és bőséges kegyelmét kérjük rájuk? Nem véletlen, hogy ősi idők-től fogva liturgikus kö-szöntéssé vált ez a kifejezés. Sőt, még ki is bő-vült: „A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme, az Atyaisten szeretete és a Szentlélek egyesítő ereje legyen mindnyájatokkal” (2Kor 13,13).

Örülhetünk, hogy Jézus Krisztus által újjá lettünk teremtve, és az örök boldogság várományosai vagyunk.

Ivancsó István

A hét liturgiája

A év

ÉE 687, Ho 235 – ÉE 338, Ho 132 – ÉE 691, Ho 243 – ÉE 340.

NOVEMBER 3., KEDD – *Porres Szent Márton emléknapja* (Győző, Szilvia) – Fil 2,5–11 – Lk 14,15–24.

NOVEMBER 4., SZERDA – **Bor-romeo Szent Károly püspök emléknapja** (Karola, Karolina) – Fil 2,12–18 – Lk 14,25–33.

NOVEMBER 5., CSÜTÖRTÖK – **SVENT IMRE HERCEG ÜNNEPE** (Filótea, Tétény) – Bölcs 4,7–15 vagy Róm 8,28–30 – Lk 12,35–40.

NOVEMBER 6., PÉNTEK (Lénárd, Kölni Krisztina, Leonardo) – Fil 3,17–4,1 – Lk 16,1–8.

NOVEMBER 7., SZOMBAT (Rezső, Csongor, Engelbert) – Fil 4,10–19 – Lk 16,9–15.

NOVEMBER 8., ÉVKÖZI 32. VASÁRNAP (Zsombor, Kál, Kolos) – Bölcs 6,12–16 (A bölcsességre rátalálnak, akik keresik.) – 1Tessz 4,13–18 vagy 1Tessz 4,13–14 (Isten feltámasztja azokat, akik Jézusban hunytak el.) – Mt 25,1–13 (Íme, jön a völgegy! Menjetele eléje!) – **Zsolozsma:** IV. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 223 – ÉE 593, Ho 223 – ÉE 147, Ho 134 – ÉE 600, Ho 299 – ÉE 306.

AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSRA KÉSZÜLVE

Az Eucharisztia ünneplése 99/2.

Az Egyház szentségének forrása alapítójának szent és megszentelő jelenléte. Az Egyház szentségének célja, missziós küldetése is van: „Krisztus is szerette az Egyházat. Önmagát adta érte, hogy a víz fürdőjében az ige által megtisztítva megszentelje, és dicsővé tegye magának az Egyházat, hogy sem folt, sem ránc, sem más efféle ne legyen rajta, hanem legyen szent és szeplőtlen.” (Ef 5,25–27)

Ezt a szentségi célt az Egyháznak a *Te Deum laudamus* himnusz elemzése során legutóbb már említett, megdicsőült tagjai jelentik számunkra: apostolok, próféták, mártírok. Megerősítenek bennünket a tanúságtétel útján. Midőn a himnusz szerzője az Egyház szentségéről elmélkedik, elsősorban a szentségre törekvőkre gondol – ahogyan *Szent Ágoston*nál is látjuk ezt –, de nem vonatkoztat el a földön zarándokló Egyház tagjainak gyarlóságairól sem, ahogyan ezt *Órigenész* is írta. Szent Ágoston ugyanis a Máté-evangélium egy szakaszára hivatkozva *corpus permixtumként* (vegyes test) tekint az Egyházra: „Amíg aludtak az emberek, eljött az ellenség, konkolyt vetett a búza közé, és elment. Amikor kisarjadt a gabona, és kalászba szökönt, előtűnt a konkoly is. (...) A szolgák erre megkérdezték tőle: »Akarod-e, hogy elmenjünk, és kiszedjük belőle?« Ő azonban azt felelte: »Hagyjátok együtt felnőni mindkettőt az aratásig. Aratáskor majd megmondom az aratóknak: Gyűjtsétek először össze a konkolyt, és kössétek kékébe, hogy elégessék. A búzát pedig gyűjtsétek össze a magtáramba.«” (Mt 13,25–26.30)

Éppen ebből adódóan a himnusz szövegét bizonyos szempontból olvashatjuk az Egyház eszkatologikus gondolkodásának oldaláról is:

A HÉT SVENTJE

Lüttichi Szent Hubertusz

November 3.

kolásáért. Hubert a látvány hatása alatt ráeszmélt, hogy tévúton jár, és hogy háborgó lelke soha nem találhat megnyugvást, ha így el tovább. *I. Szergiusz* pápa a kegyeibe fogadta a megtört és megtérni kész nemesifjat. Hubert fölhagyott a vadászattal, a továbbiakban az elmékedésnek és az apostolkodásnak szentelte életét. Püspökké szentelését a legenda szerint maga a pápa végezte.

Megtérítette az Ardennekből lakó pogányokat. Már életében az Ardennek apostolának nevezték, és szentként tisztelték. 728-ban, a lüttichi Szent Péter-templomban temették el. Földi maradványait száz évvel később az andoge-i (Ardennek) apátságba szállították át. Tisztelete Északnyugat-Európában, főleg Lotaringiában, a Rajna-vidéken és Belgiumban terjedt el, de hazánkban is ismerték, kedvelték, részben az Árpádok csodaszarvas-hagyományához kapcsolódóan.

ványait száz évvel később az andoge-i (Ardennek) apátságba szállították át. Tisztelete Északnyugat-Európában, főleg Lotaringiában, a Rajna-vidéken és Belgiumban terjedt el, de hazánkban is ismerték, kedvelték, részben az Árpádok csodaszarvas-hagyományához kapcsolódóan.

November 3. 1744 óta Hubertusz-ünnep.

Ezen a napon arra figyelmeztetik a vadászokat, hogy tiszteljék a vadat mint a teremtett világ csodáját, flytassanak felelős vadgazdálkodást, tartsák fontosnak az állatok és környezetük védelmét. A Hubertusz-mise és a vadászok istentisztelete, mely a középkorban jött szokásba, nálunk is elterjedt.

A vadászok, a lövészcéhek, az erdészek, a kohászok, a csengettyűkészítők, a mészárosok, a szűcsök és a tímárok védőszentje, valamint a kutyákat vesztesség ellen védő szent. Kutyaharapás, kígyómarás ellen is gyakran kérték oltalmát.

L. K.

Szolgáljuk az életet a tudomány segítségével is

A Pázmány-napon kitüntetett Rojkovich Bernadette-tel, a Magyar Bioetikai Társaság elnökével beszélgettünk

A Pázmány-nap keretében október 14-én Pázmány-plakettel tüntették ki Rojkovich Bernadette-et, a Magyar Bioetikai Társaság (MBT) elnökét. A társaság múltjáról és jelenéről beszélgettünk vele, többek között a pandémiáról szóló, nemrég megrendezett jubileumi konferenciájukkal kapcsolatban is.

Milyen céllal és milyen társadalmi-szellemi légkörben alakult meg annak idején a Magyar Bioetikai Társaság?

– Már Hippokratész óta ismerjük az orvosetika alaptételét – „Salus aegroti suprema lex esto” –, mely szerint a beteg java a legfőbb törvény. A jótékonyosság, a nem ártás, az igazságosság és az autonómia elvét tisztelőtben kell tartania az orvosnak. A bioetika az orvosetikából fejlődött tovább, és a modern orvoslás által felvetett erkölcsi kérdések mellett többek között a környezetvédelemmel, a földi élet védelmével is foglalkozik. A magyar bioetika megalakulása Gaizler Gyula nevéhez fűződik. A Kádár-rendszer idején keresztény szemléletű bioetikai társaságot nem lehetett alapítani. Családi teadélutánok keretében alakult meg a bioetika iránt elkötelezett kis csapat, a történetet az alapító tagok elbeszéléseiből ismerjük. A 80-as években azután Gaizler Gyula és Drenyovszky Irén kezdeményezésére létrejött a Keresztény Orvosok Magyarországi Társasága (KOMT), a Keresztény Ökumenikus Baráti Társaság (KÖT), majd a Magyar Katolikus Orvosok Szent Lukács Egyesülete. A Magyar Bioetikai Társaság 1993-ban alakult meg. A KÖT és a KOMT közös szakosztályaként működő Krisztusi Bioetikai Központ bázisán jött létre.

A biológiában és az orvostudományban hatalmas változások zajlottak az elmúlt évtizedekben. A társaság aktívan követte ezeket a folyamatokat. Milyen eszközeik voltak a céljaik eléréséhez?

– A társaság alapszabályban megfogalmazott céljai és feladatai közé tartozik a bioetikának és határterületeinek tudományos igényű tanulmányozása, fejlesztése, etikai állásfoglalások terjesztése, az emberi élet szent és sérthetetlen voltának védelme, a fogantatástól kezdve a természetes végéig. Egyes kérdésekkel kapcsolatban a tudományos érvek mellett a világnézeti hovatartozás is alapvetően meghatározza a véleményalkotást. A Pázmány Péter Katolikus Egyetemen kéthavonta tudományos üléseket és évente két-napos nemzetközi konferenciát tartunk. Idén a Covid-19-járvány miatt a személyes találkozásokra nem volt lehetőségünk, most az interneten tartjuk a kapcsolatot. Folyóiratunk, a Magyar Bioetikai Szemle évente négy alkalommal jelenik meg, 2016 óta az Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) által is jegyzett kiadvány. A tudományos írások, a fórum és a hírek mellett közlésszük benne társaságunk állásfoglalásait is, például az eutanázia és a túlbuzgó gyógyítás vagy az emberi embrionális sejtek felhasználásával készült védőoltások elutasításáról. Véleményünket eljuttat-

juk a döntéshozókhoz is, és bízunk abban, hogy a törvényalkotásnál figyelembe veszik.

Az etikai állásfoglalások készítésekor hogyan érvényesül a szakmaiság a társaságon belül? Mennyire széles körű az egyes szakterületek párbeszéde?

– Mai világunkban a tudomány gyors fejlődése egyre több új bioetikai kérdés elé állítja az embert. Az abortusz és az eutanázia kívül már sok más kérdés is felvetődik az élet védelmével kapcsolatban. A természet könyvének megértése ugyanakkor a mai kutató számára egyre nehezebb, mert a szakterületek specializálódása miatt a tudomány egyes szakterületeinek nagyon alapos és széles körű ismeretere van szükség. Akik nem az adott szakterületen dolgoznak, azok legfeljebb tájékozott laikusok lehetnek egy-egy kérdésben. Ezért korszerű szaktudással rendelkező keresztény szakembereket várunk a társaságuk tagjai közé. A multidiszciplináris bioetika az orvosi,

biológiai, jogi, teológiai, filozófiai tudományokon alapul. Hajtóerőt jelent, hogy a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen megalakult a Szent II. János Pál Pápa Kutatóközpont, amelynek munkájába a Magyar Bioetikai Társaság is bekapcsolódhat. A Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézetével és a 72 Tanítvány Mozgalom egészségügyi munkacsoportjával is kapcsolatot ápolunk. Tagjaink és az érdeklődők számára kerekasztal-beszélgetéseket szervezünk aktuális bioetikai témákról, jelenleg az interneten.

Október 9-én nemzetközi konferenciát tartottak a pandémiával összefüggésben felmerülő etikai problémákról. Milyen kapcsolatban állnak a döntéshozókkal, vannak-e szakmai eredményeik?

– A Magyar Bioetikai Társaság a Szent II. János Pál Pápa Kutatóközponttal és a 72 Tanítvány Mozgalom egészségügyi munkacsoportjával együtt szervezte az idei – online megtartott – konferenciá-

ját A bioetika új kihívásai a Covid-19-pandémia során címmel. A SARS-CoV-2 koronavírus által okozott Covid-19 betegség hihetetlenül gyorsan okozott súlyos világjárványt. Ez a pandémia egyik napról a másikra változtatta meg az életünket. Azt hittük, hogy a tudomány mai szintjén ilyen nem történhet meg velünk, biztonságban vagyunk. Most közel került hozzánk a betegség és a halál lehetősége. Természetes, hogy féltjük magunkat és a családtagjainkat. Az orvosszakmai kérdéseken túl a pandémia súlyos erkölcsi kérdéseket is felvet, ezeket a témákat dolgozták fel az előadók több oldalról. Az előadások még megnézhetők a Pázmány egyetem honlapján, a Vizuális Műhely YouTube-csatornáján, és hamarosan elérhetőek lesznek a Magyar Bioetikai Szemlében, illetve a bioetikai-tarsasag.hu oldalon, szerveztük honlapján. Reméljük, hogy a konferenciánk híre minél többekhez eljut, így a döntéshozókhoz is.

Hogyan látja a társaság jövőjét? Milyen új témák vonhatók be a tárgykörükbe, hogyan növelhető a társaság szakmai súlya?

– A biotechnológia jelenlegi rohamos fejlődésével egyre bonyolultabbakká váltak az élettal kapcsolatos etikai kérdések. A biomedicina pontos ismerete nélkülözhetetlen az étellel kapcsolatos filozófiai, teológiai és morális kérdések átgondolásakor. A fiatal nemzedék bevonása fontos feladat. Mindent megteszünk azért, hogy a bioetika tudományát egyre több fiatal megismerje, kortársai körében megvitassa, és terjessze eze-

ket az értékeket a társadalom jövő generációjának tagjai között. Az élet kultúrájának terjesztésében párbeszédet szeretnénk folytatni minden jó szándékú emberrel, a keresztény hagyomány szellemében, figyelemmel a más eszmei irányzatok szempontjaira. Szeptember 24-én együttműködési megállapodást írtunk alá a Pázmány Péter Katolikus Egyetemmel. Az egyetem részéről Kuminetz Géza rektor atya és Frivaldszky János rektorhelyettes, a Szent II. János Pál Kutatóközpont vezetője írta alá a dokumentumot, a társaság részéről pedig jómagam.

Milyen kihívások elé néz a bioetika a mai világban?

– Nehéz időket élünk. A terrorizmus, a klímaválság, a migráció, az állandó háborúk, megkeserítik a mindennapi életünket, és váratlanul ért bennünket a Covid-19-pandémia. Kiszolgáltatottak lettünk, nem tudjuk előre megjósolni a járvány lefolyását, sok a bizonytalanság. Rá kell ébrednünk arra, hogy nem az élet urai, csak a gazdái vagyunk. Ez a feladat az ember számára lehetőség és egyben felelősség. A technika vívmányainak segítségével olyan módon tudunk beavatkozni a természet rendjébe, ami esetleg ellenkezik Isten teremtő cselekedetével. Az ember a szabad akaratára révén felelős a tetteiért, amelyeknek az életet kell szolgálniuk. Tudásunkat és szabadságunkat ne rombolásra használjuk. A keresztény értékek tudatos vállalása, a keresztény szellemű élet- és családvédelem terjesztése a jövőnk záloga.

Kőrössi László
Fotó: Merényi Zita

A váci Karolina Katolikus Általános Iskola és Székesegyházi Kórusiskola a járványhelyzet ellenére is csatlakozott az „Egymillió gyermek imádkozza a rózsafüzért” kezdeményezéshez. Október 19-én a zenei tagozat vendégei voltak. Varga László, a váci székesegyház karnagya, az iskola elindítója és művészeti vezetője mutatta be az intézményt.

Az iskola minden évben bekapcsolódik a 2005-ben indult felhívás nyomán mára világszerte elterjedt közös imádságba. Az intézmény több mint négyszáz tanulója és a tanári közösség általában a székesegyházban imádkozza a rózsafüzért. Idén a pandémia miatt az osztálytermekben maradtak a gyerekek, de az ima nem maradt el. A zenei tagozaton a 6. z osztály vendégei voltak. A tizenkilenc lány és a hét fiú nem jött zavarba, amikor osztályfőnökük és egyben hittantanáruk, Kvočka Annamária behívott minket a tanterembe. Kísérőnk Varga László atya és a kórusiskola művészeti igazgatóhelyettese, Vargáné Fitos Mónika volt. „Mária szeretetébe és gondviselő támogatásába ajánlott mindannyiunkat” – köszöntötte a székesegyház karnagya az osztályt. Október 18-án, helyi idő szerint 9 órakor világszerte gyermekek imádkoztak a békéért és az egységért fél órán át. Az elmúlt éveken hazánk számos településén csatlakoztak az eseményhez. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia megbízásából az Országos Lelki-

„Szeretteimért, nehéz sorsúakért...”

Rózsafüzért imádkozott a váci székesegyházi kórusiskola

pásztori Intézet hívta az iskolásokat, hogy idén is kapcsolódjanak be a közös rózsafüzér imádságba, lélekben egyesülve gyermekek csoportjainak ezreivel szerte a világon. Mivel ebben az esztendőben október 18. vasárnapra esett, azt javasolták az iskoláknak, hogy a következő napon, október 19-én, hétfőn tartsák meg a közös imádságot.

9 órakor elkezdődött az ima a Karolina iskolában. Sorra szólaltak meg az előimádkozók, az osztály pedig folytatta az imát. Végül latinul is elimádkozták a Miatyánkot és az Üdvözlégyet, majd elénekelték az egykori Mária Kongregáció indulóját, amely egyúttal a kórusiskola indulója.

„Imádkoztam a családomért, a távol élő szeretteimért, akikkel a karantén miatt nem találkozhattam. És elképzelem azokat, akiknek nehéz az életük, akik éheznek, rászorulók. Értük is imádkozom” – mondja Gyombolai Emma. „Én a nővéremért imádkoztam most, aki ma érettségizik földrajzból. De szoktam a nagymamámért is, és mindenkiért, aki a világon él” – veszi át a szót Gyombolai Szonja.

Kontreczki-Catalán Glória Blanka a nagyszüleiért imádkozik, akiket az egész család félt a járványhelyzetben, és bár egy utcában laknak, az óvatosságot szem előtt tartva csak a korlátozások betartásával látogatják őket.

Szegner Fatima elmondja: a nagymamája sajnos már három hete kórházban van, az ő gyógyulását kérte az imában. „Most én vigyázok a papámra. A vérnyomása sokszor felszökik akár kétszázra is. Ilyenkor gyógyszer kell neki; én tudom, hol van. A papám nem szeret egyedül lenni, sokat vagyok vele.”

A gyerekek Laci atyával az iskola kápolnájába hívnak minket, megmutatják a kórusruháikat. Fehér kukulla, piros zsinóros kereszt. Az iskolaalapító karnagytól megtudjuk, hogy az öltözk és a kereszt nem csak esztétikai funkcióval bír. Az iskolában négy szakmai fokozat van, mind-egyikért kisebb-nagyobb vizsgát kell

tenniük a gyerekeknek.

A legkisebbek, a Kicsinyek kórusának tagjai, vagyis az első és második osztályosok fehér pelelre kapnak. A Gaudia kórusban éneklők, a harmadik-ötödik osztályosok viselik a kukullát, a fehér liturgikus ruhát. A következő fokozat a piros zsinóros kereszt, az utolsó az aranyzsinóros kereszt. Az utóbbihoz nemcsak komoly zeneelméleti és szolfézsstudás szükséges, de jó magatartás és szorgalom is. „Hihetetlen, mennyire ösztönzi a gyerekeket, hogy elérjék a soron következő szintet” – meséli Varga László.

A Karolina Katolikus Általános Iskola és Székesegyházi Kórusiskola elődjét Csáky Károly Emmánuel püspök alapította, és a vincés nővérek vezették. Az intézmény, ahogyan egykor, ma is keresztény és nemzeti identitástudatra igyekszik nevelni diákjait a kóruséneklés és a hangszertanítás segítségével. A Mária-tisztelet ápolása is tudatos törekvés az intézményben; ennek része az

is, hogy kapcsolódnak a világméretű rózsafüzér imádsághoz.

Az ének és a zene missziós eszköz. „Sokan nem ismerték belülről a templomot, amikor elkezdték nálunk az első osztályt” – mondja Fitos Mónika, akinek legkisebb gyermeke ebben az osztályban tanult. – Az évek során a többség rendszeres templomba járó lett.” László atya hozzászól: „Aki kórusiskolába jár, azok biztosan kapcsolatban vannak a templommal és a szentmisével, hiszen rendszeresen ott énekelnek, és ezáltal a Jóistennel való kapcsolat is kialakul és megerősödik bennük. A szülők örömmel veszik, hogy segítjük a gyerekek vallásos nevelését.”

Varga László, aki Vácott harmincöt éve, de valójában már tizenhat éves kora óta vezet kórust és foglalkozik gyerekekkel, így fogalmaz: „Az ember személyiségét nagyon befolyásolja a zene. Aki ésszel gondolkodik, az magyarázatot vár. Az értelemnek elég a tudat, hogy van Isten. De az érzelmekre is szükségünk van. A kicsi gyerek, még meg sem született, már hall. Az ének és a zene által eljutnak hozzá, felfoghatóvá lesznek számára az érzelmek. A kisgyerek számára a zene közvetíti, hogy mit érez az édesanyja iránta, és mit érez Isten iránt, amikor imádkozik.”

László atya Don Bosco intelmét követi a mindennapokban: „Ne csak szeressétek a gyereket, éreztessétek is vele, hogy szeretitek.”

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

A Sacré Cœur-nővérek alapítójának ereklyéje Budapesten

Erdő Péter bíboros, prímás október 18-án elhelyezte Barat Szent Magdolna-Zsófiának, a Szent Szív Társaság (Sacré Cœur-nővérek) alapítójának ereklyéjét a pestújhelyi Keresztelő Szent János-templomban. A nővérek a plébánia közösségével együtt vettek részt az ünnepen, melynek során megáldották a felújított orgonát és a megújult plébániaépületet is.

Ki volt Barat Szent Magdolna-Zsófia? És miért tölt be kitüntetett szerepet az 1926–1927-ben épült, Keresztelő Szent János tiszteletére szentelt templomban? A századfordulóra önállóul Pestújhely temploma a városrész legnagyobb terén épült *Kismarty Lechner* Loránd tervei alapján, modern késő román stílusban. A tér tágassága szerencsére máig meg-

nyújthat számukra menedéket. S bár hírt nem kaptak Lajosról, a bizalom egyre mélyült bennük. Zsófia hitte vallotta, hogy mindig van kihez fordulni, van kire rábízni az aggodalmait, amikor nem tudjuk kézben tartani az életünket. Testvére végül megmenekült, Zsófia pedig igent mondott Isten hívására, 1800. november 21-én letette fogadalmát, és két évvel később kinevezték a Szent Szív Társasága vezetőjének. Élete során gyakran szembe kellett néznie a bizonytalansággal, de Istenbe vetett hite mindig erőt adott neki ahhoz, hogy megküzdjön a nehézségekkel.

A pestújhelyi Keresztelő Szent János-templom ünnepén a Sacré Cœur-nővérek közösségének két tagja, az örökfogadalmas *Szulyovszky Hajnalka* és a noviciátusát kezdő jelölt, *Simon Kata* tett tanúságot, a jelenlévők elé tárva hivatásának történetét.

maradt. Középpontjában áll a templom, körülötte gondozott parkot alakítottak ki, a közelében pedig sportpálya és játszótér található. A teret egy 2012-ben telepített helytörténeti fasor szegélyezi: Pestújhely elhunyt hírességeinek állítanak itt emléket egy-egy táblával; köztük a templom papjai is helyet kaptak.

Ezen a csipős hideget hozó őszi napon a díszbe öltözött templomtérre várták az ünneplők Erdő Péter bíborost. Az oltárasztalon az ereklye, mellette a díszes ereklyetartó. A templom falánál álló feszület szomszédságában pedig ott van a híres Mater Admirabilis-freskóról készült másolat is. Az eredeti alkotás, *Pauline Perdrau* nővér falikepe, a római Trinità dei Monti templomban látható. A szemlélődő, befelé figyelő Szűz Máriát ábrázolja, és a Sacré Cœur-nővérek közösségeiben, iskoláiban igen kedvelt képpé vált, Japántól Ugandáig.

Az ünnepen *Csókási Anna* RSCJ a Szent Szív Társaság megalakulásának történetéről beszélt, párhuzamot vonva a rendalapító Magdolna-Zsófia kora és napjaink között. Akkoriban a francia forradalom teremtett bizonytalanságot, veszélyeztette a jövőt és az életet. Napjaink emberét pedig a koronavírus-járvány tartja félelemben – fogalmazott a szerzetes nővér.

Zsófia-Magdolna a XVIII. század utolsó évtizedében fiatal lányként élte át, hogy bátyját, *Lajost*, aki papi életre készült, elhurcolták az Egyházat ért üldöztetések során. A családtagok minden este Jézus szent szívéhez imádkoztak. Egy nap arról kaptak hírt, hogy Lajos felkerült a halállistára. Elbizonytalanodhattak volna: vajon ennyit ér az ima? Ők azonban tovább fohászkodtak, abban a meggyőződésben, hogy egyedül Jézus szíve

Az ünnepi szentmise főcelebránsa és szónoka Erdő Péter bíboros volt. A liturgián a Keresztelő Szent János-templom plébániai kormányzója, *Almásy Tamás* koncelebrált. A szentmise elején Erdő Péter bíboros megáldotta a templom felújított orgonáját.

Szentbeszédében a főpásztor hangsúlyozta, hogy a Sacré Cœur-nővérek karizmájában a tanítás mindig kiemelkedő szerepet töltött be. Alapítójuk pártfogását bizalommal kérhetjük mai katolikus iskoláink és óvodáink minden oktatója és növendéke számára – fogalmazott a bíboros.

A záróáldás után elhelyezték a templomban Barat Szent Magdolna-Zsófia ereklyéjét, majd Erdő Péter megáldotta a felújított plébániaépületet is.

S hogy miként került Pestújhelyre a rendalapító ereklyéje? Almásy Tamás plébániai kormányzó felfigyelt a templom szentélyének egyik üvegablakára, és kiderítette, hogy az Barat Szent Magdolna-Zsófiát ábrázolja. Kutatni kezdte, vajon mi lehet a kapcsolat a Szent Szív Társaság és a templom között. A historia domus tanulmányozása során talált rá a válaszra: 1919-ben, a Tanácsköztársaság idején néhány Sacré Cœur-nővér, az egyik budapesti közösség tagjai Pestújhelyen lettek menedékre. Olyan jó kapcsolatba kerültek az itt élőkkel, hogy a helyiek a templom építéskor megemlékeztek Barat Szent Magdolna-Zsófiáról, mégpedig úgy, hogy ábrázolása helyét kapott a főoltár freskóján. Almásy Tamás a közös múlt emlékeit föllevenítve felvette a kapcsolatot a Sacré Cœur-nővérekkel, és a bregenzi közösség ereklyét küldött a templom számára.

Trautwein Éva
Fotó: Zuggó Zsolt

A tanítás helye

Megáldották a mohácsi Fogadalmi emléktemplomot

Udvardy György veszprémi érsek, pécsi apostoli kormányzó október 18-án megáldotta a kívül-belül megújult, történelmi jelentőségű mohácsi Fogadalmi emléktemplomot.

A város főterén álló, máig befejezetlen Fogadalmi emléktemplom alapkövét a mohácsi csata 400. évfordulóján, 1926-ban tették le. Az épület alapjában három-ezer magyar településről érkezett földet helyeztek el a nemzeti összetartozás kifejezéseként. Az építkezést részben közadakozásból finanszírozták, de nem sikerült a végére érni: 1940. augusztus 29-én befejezetlenül szentelték föl a templomot.

Az elmúlt bő egy évben átfogó felújításon esett át az épület. A Pécsi Egyházmegye pályázati forrásból finanszírozott beruházásának eredményeként kívül és belül teljesen megújult a város nemcsak vallási, hanem történelmi szempontból is kiemelten fontos épülete.

Az ünnepi alkalmon jelen lévő és az online közvetítés révén az eseményekbe bekapcsolódó híveket *Bacsmay László* mohácsi plébános köszöntötte, majd kifejezte háláját a szentmisét bemutató érseknek és a szertartáson koncelebráló papoknak.

Udvardy György a szentmise előtt megáldotta a felújított épületet, és úgy fogalmazott: „Régi vágyunk teljesedett be azzal, hogy ettől a naptól méltó körülmények között dicsőíthetjük Istent a Fogadalmi templomban.”

Homíliájában a főpásztor hangsúlyozta, hogy Jézus a tanításaival sohasem pusztán törvényeket hirdetett, hanem kapcsolatokról beszélt. A szabályok, melyeket szavai közvetítenek számunkra, csakis az Atyával való kapcsolatban értelmezhetők. Tanítása elvezet bennünket az Atyához, és ez teljes, bőséges életet jelent mindannyiunk számára. Jézus a kérdéseinkre úgy ad választ, hogy az Atyával való kapcsolat szintjére emeli őket – mondta Udvardy György.

A mai evangélium ugyanakkor (Mt 22,15–21) rákérdez, hogy akkor is érvényesek-e a törvények, amikor idegen elnyomók uralkodnak egy nép felett, amikor a

római császár Istennek kijáró tiszteltet követel magának. Ebben a helyzetben hogyan kell értelmezni a szövetséget, az Istenhez tartozást? „Szabad-e adót fizetni a császárnak, vagy nem?” (Mt 22,17) A kérdés nem vesélytelen, sőt provokatív. Jézus válasza mégsem kompromisszum vagy kibúvó. Azt feleli: „Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, és az Istennek, ami az Istené” (Mt 22,21). A főpásztor azt is hangsúlyozta,

hogy az egy Istent kell szolgálni, ez életünk legfontosabb rendezési elve.

A szentbeszédben elhangzott, hogy a templom mindig Isten uralmát hirdeti. Amikor belépünk ide, azok vagyunk Isten előtt, akik valójában vagyunk. A templomban, ahol Isten országának törvényeit ünnepljük, életünk mindennapi kérdéseire is választ kaphatunk.

Az ünnepi szentmise során Udvardy György érsek megáldotta az ónixból készült oltárt és az ambót, amelyek méltó módon dicsőítik Istent, hiszen anyagukat az Öszövétség drágakőként említi.

A szertartás végén Bacsmay László plébános kifejezte köszönetét mindazoknak, akik támogatták a templom felújítását.

Forrás: Pécsi Egyházmegye
Fotó: Vermes Nikolett

A vallási élet megújulásáért

Fraknói Vilmos-díjban részesült Katona István püspök és Véghseő Tamás rektor

Fraknói Vilmos-díjban részesült Katona István nyugalmazott egri segédpüspök és Véghseő Tamás, a nyíregyházi Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola rektora. Az elismerést október 20-án, a főiskola Szent Péter termében vehették át a kitüntetettek.

A kiemelkedő jelentőségű történetész püspökről elnevezett Fraknói Vilmos-díjat a nemzeti kulturális örökség minisztere alapította 2000-ben. A kitüntetés a katolikus teológia, a filozófia vagy az egyháztörténelem területén végzett kiemelkedő tevékenység, a vallási élet megújítása, a teológia oktatása, illetve az Egyház társadalmi beágyazottságának és közfeladat-ellátásának kiszélesítése terén elért jelentős eredmények elismeréseként adományozható. A *Fraknói Vilmos* arcképét ábrázoló, bronzból

készült emlékérem *Király Vilmos* szobrászművész alkotása.

Katona István nyugalmazott egri segédpüspök a kutatói és egyházszerzői munkájáért kapta meg az elismerést. A díj átadásán jelen volt *Ternyák Csaba* egri érsek.

Véghseő Tamást a magyar görögkatolikusok múltjának elkötelezett és felkészült kutatójaként a Fraknói-díj bírálbizottsága jelölte a díjra.

A díjátadón jelen volt *Kocsis Fülöp* érsek-metropolita, a metropolia egyházmegyéinek képviselői, valamint a főiskola oktatói, munkatársai és diákjai. Az elismerést *Soltész Miklós*, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára adta át a díjazottaknak.

Forrás és fotó: Egeri Főegyházmegye

Templomszentelés Dunaújvárosban

A hazánk északkeleti térségéből elszármazott görögkatolikus hívek száma folyamatosan növekszik szerte az országban, így Dunaújvárosban is. A Kovács István parókus által vezetett közösség október 18-án ünnepelte a Szent Panteleimon vértanú oroszlól elnevezett templom felszentelését.

Az ünnepi liturgiát *Kocsis Fülöp* érsek-metropolita vezette, aki szentbeszédében elmondta: templomot szentelünk abban a városban amely egyidőben *Sztálin* nevével viselte, ez valóban csoda.

Látni kell az Úristen csodáját, amire nem is gondoltunk volna. Nem terveztük, hiszen csak a napi feladatokat látták el a hívek és a papok egyaránt. Isten akaratát teljesítve szemléljük ezeket a csodákat, ahogy új élet fakadt itt, Dunaújvárosban: a Görögkatolikus Egyház hihetetlen megújulását, megszentelését éltük át, amikor ezt az épületet templommá alakítottuk, és most is, amikor megszenteljük benne az oltárt – fejezte ki háláját Kocsis Fülöp.

Ezen a napon azért is imádkozunk, hogy amikor ez a közönséges faasztal átalakul az Isten trónjává, az utolsó vacsora asztalává, a Golgota színhelyévé, vele együtt a közösség is kezdjen el új életet élni. Reméljük,

további csodák is történnek majd, olyanok, amikre ma nem is számítunk. Bízunk Istenben, és örülünk annak, amit már eddig is végbevitt rajtunk keresztül – tette hozzá a hajdúdorogi főpásztor.

Prédikációja befejezéseként hangsúlyozta: ezekhez a csodákhoz a dunaújvárosi közösség buzgóságára is szükség van.

Forrás és fotó: Hajdúdorogi Főegyházmegye

Chilében felgyújtottak két templomot a tüntetők

A tavaly kezdődött tüntetések első évfordulóján, október 18-án ismét elszabadult az erőszak Santiagóban. A helyi hatóságok könnygázt és vízágyúkat is bevetettek a tüntetőkkel szemben. A püspökök felemelték szavukat az erőszak ellen. Az október 25-ei népszavazáson való részvételre buzdítottak, bízva abban, hogy a chileiek többsége békés úton akar változást.

A kormányellenes tüntetések Chilében nagyrészt erőszakmentesen zajlanak, de előfordul, hogy fosztogatásba, gyújtogatásba, a rendőrökkel való összecsapásba torkollanak. Október 18-án az országban, de különösen a fővárosban úrrá lett az erőszak, és ahogyan egy évvel korábban, most is támadás érte a főváros templomait. Előbb a De Borja (Borgia) Szent Ferenc-templomot gyújtották fel és fosztották ki, egy éven belül már másodszer. Ez a templom a csendőrség hivatalos szertartásainak helyszíne. Néhány órával később a Mária mennybevétele templom, a főváros egyik legrégebbi, több mint másfél évszázaddal ezelőtt épült temploma borult lángba.

Az erőszak, a gonosz erőszakot vet, és rombolás, fájdalom, halált arat. Soha ne tartsuk igazolhatónak az erőszakot! – írta közleményében Santiago de Chile érseke, *Celestino Aós*. Emlékeztetett arra,

milyen károkat szenvedtek a templomok az egy évvel ezelőtti tüntetések során, és mennyi áldozatot hoztak a felújításukért, remélve, hogy a rombolás nem ismétlődik meg többé. Mindenkitől azt kérte, mondjon nemet az erő-

szakra: „Ne igazoljuk azt, amit nem lehet igazolni. Isten nem akar erőszakot.”

„Az elmúlt órák eseményei Santiagóban és más városokban azt mutatják, hogy aki erőszakkal él, az nem ismer határokat. Szomorúan látjuk, hogy imádságos helyeket, az Istennek és az emberek iránti szolidaritásnak szentelt helyeket támadtak meg, fosztottak ki. Rossz látni, hogy lerombol-

nak egy templomot, ami Santiago történelmi öröksége, és megünneplik a rombolást. Együttérzünk a Mária Mennybevétele Plébánia és a chilei csendőrség hivatalos temploma közösségeivel” – áll a Chilei Püspöki Konferencia köz-

lőtlenség szakadékait. Az emberek nem akarnak több korrupciót és visszaélést; méltó, tiszteletteljes és egyenlő bánásmódot kérnek mindenki számára. Hisszük, hogy a többség nem támogatja és nem tartja helyesnek az erőszakos cselekedeteket; ezek fájdalmat okoznak embereknek, családoknak, és közösségeket veszélyeztetnek: nem lehetnek többé nyugodtak házaikban, munkahelyeiken, és félnek az olyan emberektől, akik semmit sem akarnak építeni, csak rombolni akarnak.”

A püspökök közleménye kitér a katonai junta idején kidolgozott alkotmány módosításáról szóló, október 25-ére tervezett népszavazásra is. Így fogalmaz ezzel kapcsolatban: „Az állampolgárokat, akik igazságosságot, becsületességet, az egyenlőtlenségek fölszámolását és az ország felemelkedésének lehetőségét akarják,

leményében, amely a testület elnöke, *Santiago Silva Retamal* érsek aláírásával jelent meg.

A közlemény így folytatódik: „Ezek az erőszakos csoportok szembemennek másokkal, akik békésen tiltakoznak. Chile lakosainak túlnyomó többsége vágyva vágyik az igazságosságra és a megfelelő intézkedésekre, melyek segítenek legyőzni az egyen-

lőtlenség szakadékait. Az emberek nem akarnak több korrupciót és visszaélést; méltó, tiszteletteljes és egyenlő bánásmódot kérnek mindenki számára. Hisszük, hogy a többség nem támogatja és nem tartja helyesnek az erőszakos cselekedeteket; ezek fájdalmat okoznak embereknek, családoknak, és közösségeket veszélyeztetnek: nem lehetnek többé nyugodtak házaikban, munkahelyeiken, és félnek az olyan emberektől, akik semmit sem akarnak építeni, csak rombolni akarnak.”

A püspökök közleménye kitér a katonai junta idején kidolgozott alkotmány módosításáról szóló, október 25-ére tervezett népszavazásra is. Így fogalmaz ezzel kapcsolatban: „Az állampolgárokat, akik igazságosságot, becsületességet, az egyenlőtlenségek fölszámolását és az ország felemelkedésének lehetőségét akarják,

nem félemlítik meg az erőszakos fenyegetések, és gondjuk lesz arra, hogy megtegyék polgári kötelességüket. A demokráciában szabadon, szabad választással fejezzük ki akaratunkat, nem pedig a terror és az erőszak nyomása alatt.”

Forrás: Agensir; Vatican News
Fordította: Thullner Zsuzsanna
Fotó: Vatican News

Ne féljete!

Szobrot kapott Szent II. János Pál pápa Miskolcon

Ternyák Csaba egri érsek október 22-én leleplezte és megáldotta Szent II. János Pál pápa szobrát a diósgyőri templomkertben.

Mikolai Vince miskolc-diósgyőri plébános a szertartás elején köszöntötte a főpásztort, *Juhász Ferenc* esperes, pasztorális helynököt és a miskolci papság megjelent tagjait, valamint *Kovács Jenő* szobrászművészt, *Varga Andrea* alpolgármestert, *Molnár Pétert*, a miskolci KDNP elnökét, az önkormányzati képviselőket és minden megjelentet.

A házigazda elmondta: Szent II. János Pál pápa születésének 100. évfordulójához kapcsolódva, a szent pápa liturgikus emléknapján áldják meg az új szobrot. 2013 novemberében az önkormányzat elfogadta, hogy a közelben lévő teret II. János Pál pápáról nevezzék el. Ekkor kezdődött el a tervezés és a források előteremtése. Kezdetől fogva az volt a szándék, hogy a templomkertben kapjon helyet a

teben mégis inkább az emberre, *Karol Wojtylára* irányult, aki rokonszenves, barátságos, humoros és szerethető volt. Ő pedig mindent megtett érte, hogy ezt a neki szóló szeretetet Krisztus felé irányítsa, akinek a szolgálatába állította az életét. Eppen megfelelő az idő a szoboravetásra: most, amikor az emberek az egész világon a maguk és a többiek életéért aggódva tekintenek a jövőbe, nagy szükség van a pápa bátorítására” – mondta beszédében Ternyák Csaba.

A főpásztor szólt arról is, hogy amikor a jövőért aggódunk, a pápa szobra emlékeztessen bennünket Jézus szavaira: „Ne féljete!” Az érsek Szent II. János Pál pápa szavait idézte abból a prédikációból, amit szolgálatának kezdetén, 1978. október 22-én mon-

szobor. A plébános úgy fogalmazott: áldó kezével az alkotás befogja az egész teret. A köztéri alkotás elkészítésére Kovács Jenő szobrászművész kapta a megbízást, akinek Egerben már több műve díszít tereket.

2014-ben a miskolci plébániák gyűjtést szerveztek a szobor felállítására. A költségek mintegy kétharmadát az érsekség vállalta, és a diósgyőri hívek adományai is hozzájárultak ahhoz, hogy összegyűlt a szükséges összeg.

A plébános Ternyák Csaba egri érseket kérte föl a szobor megáldására. Mint fogalmazott: alkalmasabb személyt nem találhattak volna, hiszen a főpásztort II. János Pál pápa nevezte ki, és szentelte püspökké, közvetlen munkatársak voltak.

Az ünnepségen az érsek elmondta: nagy örömmel tölti el, hogy az önkormányzat a templommal szemben álló teret II. János Pál pápáról nevezte el. Ennek nyomán fogalmazódott meg az igény, hogy a szent pápának szobrot állítsanak a közelben.

Az érsek megköszönte Kovács Jenő szobrászművészenek, hogy elkészítette az alkotást, amely a remények szerint a miskolciak tetszését is elnyeri. A mű főpapként ábrázolja a pápát, kezében a pásztorbot, fején a püspöksüveggel, nyakában a palliummal.

„Valóban, mi is a hit szemével tekintünk rá. Katolikusként a pápát, Krisztus földi helytartóját látjuk benne. A személye iránt megmutatkozó érdeklődés, lelkesedés éle-

dott a Szentatyá: „Fivérem és nővéreim! Ne féljete Krisztus körül összegyűlni, és elfogadni az ő hatalmát! Legyetek segítségére a pápának és mindazoknak, akik Krisztusnak akarnak szolgálni, és Krisztus hatalmával akarják szolgálni az embert és az egész emberiséget! Ne féljete! Nyissátok meg, sőt tárjátok ki Krisztus előtt a kapukat! Nyissátok meg az ő üdvöztető hatalma előtt az államhatárokat, a gazdasági és politikai rendszerek határait, a kultúra, a fejlődés és a civilizáció széles mezőinek korlátait. Ne féljete! Krisztus tudja, hogy »mi lakik az emberben«. De egyedül ő tudja ezt! Manapság az emberek nagyon sokszor nem tudják, hogy mit hordanak magukban, a lelkük mélyén, a szívükben. Sokszor olyan bizonytalanná válik a földi élet értelme. Kételyek árasztják el az embert, és kétségbe is tud esni. Engedjétek tehát – kérlek benneteket, alázattal és bizalommal kérlek –, hagyjátok, hogy Krisztus beszéljen az emberekhez. Egyedül nála vannak az élet, az örök élet igéi!”

A tanítás elhangzása után Ternyák Csaba érsek megáldotta a szobrot, és így fohászodott: Áldja meg az Isten mindazokat, akik itt összegyűltek. Adjá, hogy a város lakói és vezetői megőrizték az emberi és a keresztény kultúra alapvető értékeit, melyeket a Megváltónk hirdetett meg nekünk.

Forrás: Egri Főegyházmegye
Fotó: Szent István Televízió

Támadás a szabadság és a testvériség ellen

Francia püspökök nyilatkoztak a középiskolai tanár lefejezéséről

„Ez a megdöbbentő tett felkavar minden állampolgárt, aki vallja a szabadság, az egyenlőség és testvériség elveit” – nyilatkozta Eric Aumonier, Versailles püspöke. Egyházmegyéje területén történt október 16-án este a brutális gyilkosság: egy tizenhét éves csecsen fiatal, Abdoullakh Anzorov a nyílt utcán leszúrta, majd lefejezte Samuel Paty középiskolai tanárt.

A Párizstól huszonöt kilométerre, a Szajna partján fekvő békés kisváros, Conflans-Sainte-Honorine életét mindeztől felforgatta a gyilkosság, amely országos megdöbbenést és hatalmas tiltakozássorozatot váltott ki. A negyvenhét éves Samuel Paty a helyi középiskolában tanított történelmet, földrajzot és állampolgári ismereteket. A diákjai körében népszerű tanár az állampolgári ismeretek és etika óráin a Francia Köztársaság alapelveit – szabadság, egyenlőség, testvériség – értelmezte, a szólásszabadság témájába ágyazva.

Ebben az összefüggésben magyarázta egy osztálynak október elején a *Charlie Hebdo* karikatúráral Mohamed prófétát ábrázoló képeit. Minthogy az osztályban tanulók közül többen muszlimok, előre jelezte, mi lesz a téma, és lehetőséget adott rá, hogy akiket kellemetlenül érint, kimehessenek a teremből. A diákok közül mindenki részt vett az órán. De az egyik lány, a tizenhárom éves *Zaina* ott-hon mesélt az apjának a tanóráról, mire az apa, *Brahim Chnina* felkereste az iskola igazgatóját a franciaországi imámok tanácsának egyik tagjával, a közismerten radikális *Abdelhakim Sefrioui*val együtt. Az ügy ekkor látszólag rendeződött. De csak látszólag.

Ahogy a nyomozást vezető *Jean-François Ricard* ügyész elmondta, *Brahim Chnina* féltestvére 2014-ben az Iszlám Állam terrorszervezet tagja lett, és azóta is körözés alatt áll. *Brahim Chnina* egy, a Twitterre és a YouTube-ra is feltöltött videóban arra szólította fel a muszlimokat, hogy „űzzék el az iskolából a gonosztevőt”. Emellett azt állította és közzé is te-

te az interneten, hogy Samuel Paty „pedofil képeket mutogatott”. A tanár, aki az utóbbi napokban halálos fenyegetést is kapott, hivatalos feljelentést tett.

A rendőrség a merénylet után lelőtte a tizenhét éves gyilkost, akinél megtalálták a tanár levágott fejét. A francia rendőrség emellett őrizetbe vette *Brahim Chnina*t, *Abdelhakim Sefrioui*t és további kilenc személyt.

Az érintett osztály diákjai, szüleik és a helybéli lakosok október 18-án az iskola előtt szolidaritásukat fejezték ki az elhunyt tanár családjá iránt. Hasonló meg-

mozdulásra került sor Párizsban is, a Köztársaság téren.

Eric Aumonier, Versailles püspöke így nyilatkozott a megdöbbentő tettről a gyilkosság másnapján: „Mindnyájan imánkban hordozzuk Samuel Paty családjával, kollégáival, diákjaival és mindazokkal együtt, akiket ez az elítélendő cselekedet mélységesen megsejtett.”

Aumonier püspök Ferenc pápa *Fratelli tutti* kezdetű enciklikájára hivatkozott: „A testvériség valami pozitívát tud nyújtani a szabadság és az egyenlőség számára. Mi történik a tudatosan művelt testvériség nélkül, a testvériségre, a párbeszédre, a kölcsönösségre és az egymás gazdagítására nevelő politikai akarat nélkül? Beszűkül a szabadság, és inkább magányérzetet és olyan függetlenséget eredményez,

amely csak valamihez vagy valakihez akar tartozni, vagy pedig csak birtokolni és élvezni akar valamit.” Eric Aumonier ezzel összhangban arra buzdítja valamennyi vallás híveit és a nem hívőket is, hogy „haladéktalanul társuljanak a testvériségre nevelés szolgálatához, mely része volt Paty tanár úr szolgálatának is”. A főpásztor végül arra kérte a híveket, hogy a vasárnap szentmiséken imádkozzanak ezért a szándékért.

Forrás: Vatikáni Rádió
Fotó: Vatican News

Online létezünk vagy személyes kapcsolatban vagyunk?

Beszélgetés Uzsálné Pécsi Rita neveléskutatóval az okoseszközök használatáról

Megjelent Uzsálné Pécsi Rita neveléskutatónak az okoseszközök okos használatáról szóló, Fejleszt vagy rombol? című könyve. A kötet számos kutatási eredményt közöl és gyakorlati, hasznos útmutatást ad a szülőknek, akik sok esetben tanácstalanul állnak a gyermekeik okostelefon- vagy internethasználatával kapcsolatos problémák előtt.

Az okostelefon adta lehetőségek látványosan vonzzák gyermekeink figyelmét, idejük jelentős részét a közösségimédia-használat uralja. Sok szülő úgy gondolja, a gyermek ilyen irányú érdeklődése hasznos, hiszen jó, ha idejében elsajátítja a digitális készségeket...

– Azért azzal tisztában kell lennünk, hogy mely készségek elsajátítása milyen életkorban fontos. Az autózvezetési készségeket nem óvodásoknak tanítjuk, még ha az alapokat önkéntelenül elsajátíthatják is, például a helyes kormányzást a nyuszimotorral vagy a biciklivel.

Igy van ez a digitális készségekkel is. A kialakulatlan gyermeki idegrendszer rendkívül kedvezőtlenül reagál a képernyőhatásra és a digitális eszközök által kiváltott dopamintermelésre. Ez konkrétan azt jelenti, hogy a géphasználat nemhogy segítené a fejlődést, hanem sok tekintetben egyenesen gátolja.

Amikor például hároméves gyermekünk szeme rátapad a képernyőre, szinte transzban van, még az evésről is megfeledkezik. Ilyenkor ugyanis tompul, illetve megszűnik a testérzékelés, az erős dopaminhatás ennyire lekötí a figyelmet. Nem tud elszakadni a képernyőingertől.

Az okoseszközök használat korai életkorban számos természetes funkció egészséges fejlődését is visszafogja: a beszédfejlődést, az úgynevezett végrehajtó funkciókat és az indulatkezelést vagy éppen a mozgáskoordinációt. Így fizetni azért, hogy a hüvelykujjat mozgató agyi pályák megvastagodjanak, kétes előny. Ez a gondolat Gerald Hüther agykutatóé, aki – sok kollégájával egyetértésben – amellett foglal állást, hogy a digitális eszközök használatára a természettel, a valósággal való kapcsolattal, a szabad játékkal készíthetjük elő az agyat, és nem a digitális eszközök kézbe adásával.

Ne féljünk, nem maradnak le a gyerekek semmiről, hiszen látjuk, hogy néhány hó-

naposan is nagyon hamar rájönnek a titkok nyitjára, és igen ügyesen nézegetik a YouTube-on a képecskéket. Könnyebben megtalálják apa telóján az alkalmazásokat, mint a felnőttek, ugye? Amiről viszont valóban lemaradhatnak, az sajnos az idegrendszerük biztonságos, egészséges fejlődése. Nem kísérleteznék ezzel.

Bár sejtjük, hogy talán nem ez a legjobb a gyerekeknek, mégis kényelmes lehet kicsit ráengedni „a neki való” netre vagy az okostelefonos játékokra. Ezek lekötik a figyelmét, és a szülő ezalatt véghezvi felnőtt-tevékenységeit. Esetleg azzal nyugtathatjuk magunkat, hogy a nagyszüleink sem csináltak nagy gondot a nevelésből, inkább csak hagyták nőni a gyerekeket, mondván, „nehogy már a gyerek körül forogjon a világ”.

– Nos, az én nagyszüleim, és azt hiszem, még sokan mások sem ezt a nézetet vallották. Még akkor sem, ha a külső szemlélőnek így tűnhetett. Valóban nem a gyerekek körül forgott a világ. De nem kínálták pálinkás kenyérral a kicsit, akkor sem, ha tudták, attól csöndben lenne, és a szülők nyugodtan végezhetnék a dolgukat. Ehelyett bevonták a világukba. A gyerekek segítették nyulat, disznót, csirkét etetni, gyúrták a tésztát, és játszottak az utcabeliekkel. Természetesen úgy, hogy bizonyos korlátokkal is meg kellett birkóznuk. Tudták, hová mehetnek, hová nem, mihez nyúlhatnak, mihez nem, hol a határa a harag kifejezésének, a nyafogásnak és a hisztinek. Nem volt természetes, hogy mindent és mindenkit gombnyomással irányíthatnak, hogy bármit azonnal megkaphatnak, hogy bárkinek következmények nélkül „beszólhatnak”, arctalanul kommentelhetnek.

Nem becsülhetjük le az okoseszközök közösségi szerepét sem. Ha egy kamasz nem reagál a kortárs üzenetekre, rosszul érzi ma-

gát, mert nincs benne a sodrásban. A csoportelvárások szintjén ma az azonnali reakció az alap.

– Tény, hogy még nem alakult ki a mobil- és internethasználat kultúrája, és ezzel nekünk, szülőknek is dolgunk van. A felnőttek sem igazán tudnak ellenállni annak a dopaminhatásnak, amit a gyors információ újdonsága vagy a lájkok okoznak. A professzionális fejlesztők elérték, amit akartak: minél több időnket lefoglalni, minél erősebb függést kialakítani.

Biztos vagyok abban, hogy eljön az ideje – és ennek már vannak is jelei –, amikor nem lesz sikk, sem pedig elvárás azonnal reagálni az üzenetekre, sőt illetlenségnek, bunkóságnak számíttársaságban csetelni. Lesznek olyan élő kapcsolataink, amelyeket ki-tüntetünk a valóság jelenlétünkkel, és felismerjük azt, hogy a nem létező szabadidőnkben valóban értelmetlenül sok időt töltünk egy számunkra is gagyinak tartott oldalon. Vannak már ilyen, önkorlátozást segítő alkalmazások, nyilván nem véletlenül.

De ahogyan minden készséget, ezt is tanítani és gyakorolni kell, nem megy áldozatok nélkül. A nevelés ezen a téren sem fáklyásmenet, főleg, ha közben még önmagunkkal is küzdünk...

A szülők jelentős része tanácstalan, nem tudja, hogyan korlátozza gyermekei mobilhasználatát, milyen mértékben tegye, és mi az az életkor, amikortól a szülői beleszólás már nem javallott.

– Nehéz az életkor pontos meghatározása. Kisgyermekneknél egyértelmű határokkal, kisiskolásoknál értelmes szabályokkal kell nevelni. A legjobb, ha közösen megállapított idő- és minőségi – azaz tartalomra vonatkozó – korlátokat állítunk fel.

Serdülők esetében is fontos a szűrők alkalmazása, de náluk már csak néhány nagyon erős póznát állítunk fel, meghatározzuk például azt, hogy hálószobában és társaságban nem mobilozunk. Megegyezünk egy-két technikamentes övezetben, és sokat beszélgetünk a témáról, nem csak tiltó módon. Az előnyök, a veszélyek, a szabályozások is jó, ha szóba kerülnek.

Tizenhat-tizenhét éves kortól már törekszünk arra, hogy egyre inkább belső vezérlésűvé váljon a korlátozás. Sajnos az agyi fékrendszerek csak húszéves kor körül alakulnak ki. Ezt a folyamatot segítjük, kísérjük, egyre kevesebb direkt kormányozással, de egyértelmű vezetéssel.

Hajlamosak vagyunk hamar ráragasztani a gyerekeinkre a bélyeget, hogy okostelefon- vagy internetfüggő. De vajon valóban az? Melyek az aggodalomra okot adó jelek?

– A függés ebben az esetben is fokozatos, lopakodó üzemmódban alakul ki. Amikor megmagyarázhatatlan indulatokat vált ki a gyerekből, ha nincs internetközelségben, amikor az online világról feláldozza a valós kapcsolatait (barátok, testvérek, közösség, szülők) és kedvelt offline tevé-

kenységeit (sport, zene, társasjáték, kisállat gondozása, olvasás), ha rendszeresen az éjszakába nyúlik a gépezése, ha csak gép előtt tud enni-inni, és egy napszakot sem bír ki az okostelefonja nélkül, ha tízpercenként kény-szeresen megnézi, hogy jött-e üzenet, akkor érdemes komolyan vennünk a jeleket.

Hogyan bánjunk elég jól a gyermekünkkel, ha a kutyákról van szó? Sokszor az az érzés fogja el az embert, hogy az okoseszközökkel való versenyben eleve vesztesre állunk. A könyvében konkrét javaslatokat tesz, a hasznos tanácsokat kék színnel emeli ki a sorok között. Mi legyen a vezérelvünk?

– Tanítsuk meg a gyermekeinknek kikapcsolni a számítógépet, és nyújtsunk nekik olyan alternatívákat, amik kiváltják a géphasználatot. Kevesebb technika, érettebb agy! És az érettebb idegrendszer biztonságosabban, jobban tudja majd kezelni a digitális világot is. Ezt tényleg érdemes egy kicsit részletesebben átgondolni, ezért is írtam meg a könyvet. Ha ugyanis megértjük a mechanizmust, amivel a gép eléri lebilincselő hatását, akkor már nem tűnik olyan ördöngösségnek mindez.

Alapszükségletek kielégítéséről van szó. Emberi alapszükségleteknek azokat a tényezőket nevezzük, amelyek nélkül nem lehet élni. Ilyen például az evés, az alvás, a levegővétel. De természetesen nemcsak testi, hanem szellemi, lelki, mentális, pszichés alapszükségleteink is vannak. Ezek közül a két legfontosabb az úgynevezett énhatékonyság és a társ- vagy kapcsolat-szükséglet. Jól tudják ezt a játékgártók és a közösségi oldalak fejlesztői is, ezért erre alapozzák a működésüket...

Nem mindennapi kihívás, hogy ezeket az alapszükségleteket valóságos élményekkel, tapasztalatokkal, az érzelmi azonosulás gazdagító lehetőségeivel kielégítsük. Olyan körülményekre van szükség, amelyek között a gyermek si-

kereket érhet el, ügyesnek, hatékonynak bizonyulhat, felelősséget vállalhat. Jó alkalmat adhat erre új készségek megtanulása, például a varrás, kosárfonás, csipkeverés, faragás, fára mászás, gördeszkázás, palacsintasütés, tűzrakás, íjazás, illetve a valóságos, igazi kötődést jelentő társas kapcsolatok átélése játékokban, csapat-sportban, táncban, énekarban vagy kamarazenélés, beszélgetés, társasjátékok, stratégiai játékok, túrázás, közös munka, hancúrozás, párnacsata közben.

Mindannyiunk számára jó irányadó lehet Bruce Alexander professzor patkányhotel-kísérletének végkövetkeztetése: ha nem tudunk valakihez, illetve egymáshoz személyesen kapcsolódni, akkor olyan dolgokhoz fogunk kötődni, amelyekről ideig-óráig megnyugvást remélünk.

Ha az alapszükségletek természetes módon kielégülhetnek, a rászakos kockázata a nullához közelít. Ezért is szerkesztettük ezt a kötetet úgy, hogy amikor a veszélyeket tárgyaljuk, javaslatokat, ötleteket is adunk a természetes megoldásokra. Így mindenki megérezheti, hogy nem vagyunk kiszolgáltatva a mégoly ügyesen megalkotott eszközöknek sem. Ezeket az iránymutatásokat szedtük kék betűvel, így rögtön szembetűnik az olvasónak a biztatás, hiszen át- meg átszövik a sorokat a megoldási javaslatok kék fonalai.

Azt remélem, a könyv is segíthet, hogy idővel ne félelemmel teli tehetetlenséggel szemléljük majd a gyerekeink képernyő utáni vágyait, hanem azzal a jóleső érzéssel, (mondhatni énhatékonyságot jelentő sikerélménnyel), hogy képesek vagyunk uralni, sőt a hasznunkra fordítani ennek a tüzes paripának az erejét is. Hiszen mindannyian látjuk, hogy alapvetően hasznos, okos eszközökről van szó!

Erre a jelenségre is érvényesek Weöres Sándor bölcs sorai: „Ha vágyaidat kényezteted: párzanak és fiadzanak. Ha vágyaidat megölsöd: kísértetként visszajárnak. Ha vágyaidat megszelídítod: igába foghatod őket, és sárkányokkal szánt-hatsz és vethetsz, mint a tőkélletes hatalom maga.”

Körössy László
Fotó: Merényi Zita

A szegénység elleni harc világnapja, október 17. alkalmából a Caritas Europa kötelező érvényű uniós ke-retrányelv kidolgozását és elfogadását javasolja az Európai Unió valamennyi tagállamának. A szervezet szerint a megfelelő minimáljövedelem-rendszer életbe léptetése az európai szegénység felszámolásának kulcsfontosságú kérdése.

A szegénység sokszor észrevétlenül van jelen a környezetünkben. Kalkuttai Szent Teréz anyja a következőket mondta ezzel kapcsolatban: „Vannak nálatok szegények? És ismered őket? Biztos van valaki, aki egyedül érzi magát, nem kívánt, hátrányos helyzetű, és te nem tartod számon, vagy nem tudsz róla.”

A Karitás az szegénység ellen

Az ENSZ Közgyűlése 1992-ben a szegénység elleni küzdelem világnapjává nyilvánította október 17-ét. Számos jel utal rá, hogy éppen azok, akik a legtöbbet tehetnének, csak ezen a napon gondolnak a szegénységre, vagy még ekkor sem.

A Caritas Europa azért tartja fontosnak, hogy az Európai Unió tagállamai közös keret-irányelvet fogadjanak el a szegénység felszámolása érdekében, mert úgy vélik, a kiszolgáltatott helyzetben lévő embereknek megfelelő minimális jövedelemhez és jó minőségű szociális szolgáltatásokhoz kell hozzájutniuk. Ez jelentheti azt az alapvető biztonsági hálót,

amely nagyban hozzájárul a méltóságteljes emberi élethez.

A Katolikus Karitás az Magyarországon is nap mint nap tesz a szegénységben és kiszolgáltatott helyzetben élőkért, és széles körű tevékenységével részt vállal a szegénység elleni küzdelemben.

A Caritas Europa a kontinensen működő katolikus segélyszervezetek konföderációja, amit 1971-ben alapítottak Eurocaritas néven. A szervezetet, mely a Caritas Internationalis hét régiójának egyike, 1992-ben Caritas Europa névre keresztelték. Titkársága Brüsszelben található.

Forrás és fotó:
Katolikus Karitás

Legyünk a találkozás szolgái

Ünnepi interjú Bíró László püspökkel

(Folytatás az 1. oldalról.)

Bizonyosan sok mindenért hálás lehet, ha erre a hetven évre, a papként és püspökként eltöltött esztendőkre visszatekint. Mi lenne mégis, amit kiemelne?

– Azt, hogy sohasem éreztem porszemnek magamat, a létemet. „Parányi porszemként / a világegyetemben / tévelygünk tétován / harcban, hol békében. / Meddig óvja karunk / szelíden gyermekünk / ne sújtson le reá / tétkozló életünk. (...) Hova tart az út / s az ember mit tehet / porszemként veszünk el / ha elvész a szeretet.” A *Találj mennyországot!* című versben olvashatók ezek a sorok, amelyeket nemrégiben egy aszszony olvasott fel a kórházi mise közösségétől búcsúzva. Néhány évvel ezelőtt negyvenkét évesen eltemetett, a hivatásában szép karriert befutott fiának a töprengése ez, amit a halálos ágyán írt.

Egészen sajátos ajándéka a Jóistennek így, hetvenéves koromra, hogy ebben a passzivitásra ítéltségben, tehetetlenségben, a kerekesszékekben ülve (amiből majd egy picit talán kiszállhatok) megtapasztaltam: a kapcsolatok túlélők az eleven találkozások hiányát. Hiába kényszerít bennünket erre a pandémia. Ahogyan *II. János Pál* is tanította, az istenképmás voltunk elsődlegesen nem abban rejlik, hogy értelmünk és szabad akaratum van, hanem abban, hogy képesek vagyunk kapcsolatot teremteni és kapcsolatot megélni. Bár itt, a kórházban a betegek jönnek és mennek, mégis van egy kis hálaadó közösség, amely fogadni tudja az újonnan érkezőket, és elbúcsúztatja azokat, akikről el kell köszönni.

Azt gondolná az ember, hogy hetvenéves korára már ismeri az életet, de egy kórház közelségében nagyon világos képet lehet kapni a mindennapi életünket meghatározó társadalmi közegről. Most minden eddiginél jobban szembesülök azzal, hogy a híveink micsoda közönyből térnek be a templomba.

Amikor papnak ment, nem ilyen közeg vette körül? Hiszen a kommunizmus időszakára különösen igaz, hogy nem a papoknak állt a zászló.

– Ebben is Isten dédelgettette vagyok, és nemcsak a szüleim, a családom miatt, hanem azért is, mert 1950-ben a téesz még nem érintette azt a paraszti világot, amelyből származom. Mi védve voltunk az utcán is, fizikailag és erkölcsileg is, ahogyan egy környékbéli kortársam mondta. Nem mikrocsalád voltunk. Mindenki a magáénak érezte a másik család gyermekét is, vigyázott rá; a szülők, a szomszédok, a barátok sokat beszélgettek, kapcsolatban voltak egymással. Egy olyan társadalmi közeg vett körül, amelyben az emberek tudták, hová tartoznak, és megingathatatlanok voltak a hitükben, emberségükben, így mondom: a normalitásukban.

Fotó: Fábrián Attila

Amikor elkezdtünk iskolába járni a bátyámmal, édesapám ezt az útravalót adta nekünk: „Gyerekek, a tanárok az iskolában azt mondják, amit mondaniuk kell, mert azért kapják a fizetésüket. Az igaz az, amit mi mondunk.” Ennek a világos útmutatásnak köszönhetem, hogy megmaradtam az utamon, hogy egyházi gimnáziumban tanulhattam, és pap lehettem. Hálával gondolok a környezetemre, amelynek tagjai nem lebeszéltek akarok az egyházi hivatásról, hanem azért drukoltak, hogy jó pap legyek. Persze ott is akadnak gyöngé emberek. Édesapámnak is mondták a barátai: „Feri, miért engeded a fiadat papnak, nem fog megélni!” Hál’ Istennek nem így lett, még most sem kerülget az éhhalál.

A győri bencés gimnázium szegény volt. Nagyon egyszerű körülmények között éltünk ott mi, diákok, de boldogok voltunk. Ma is örömmel találkozunk, szívesen emlegetjük az osztályfőnökünket és a tanárainkat. A győri teológiát is nagyon szerettem. Bár mint vidéki szemináriumot sokszor lenézték, én az ott tanító szent emberektől kaptam meg az Egyház iránti mély szeretetet, aminek az erejével azt is el tudtam hordozni, ami nem volt annyira ideális a környezetemben.

1974-ben szenteltek pappá. Ez már a puha diktatúra időszaka volt, ekkorra az utolsó papok is kiszabadultak a börtönből, de a félelem ott élt az idősebb papságban és a hívekben is. Amikor kezdő pap voltam, káplán Pécssett, egy nagymama ezt mondta a Trabantomban ülve: „Tisztelendő úr, jobb lenne magát elhelyezni innen, mert veszélyezteti az unokáinkat.”

Jogos volt a félelme?

– Hál’ Istennek csak egyszerű kellett a rendőrségre mennem, aztán soha többet. Ezt is Cserháti Józsefnek köszönhetem, aki azt mondta: „Ha bármit

kérnek, mondd azt, hogy megbeszéltem a püspököddel.” Így is tettem, és ez vörös posztó volt számukra. Annak idején úgy tanultunk pasztorálteológiát, hogy az AEH kivette a tananyagból az ifjúsági és családpassztorációt, mondván, azt majd ők elintézik, a kispapoknak nincs szükségük erre. Holott egész életemben éppen erre a kettőre ment rá a legtöbb időm. Sosem szenvedtem a papi magánytól sem. A Jóisten mindig adott paptársakat, akikkel kölcsönösen megtartottuk egymást.

A Jóisten két dologra tanított meg, mialatt a fiatalokkal és a családokkal foglalkozhatam. Az egyik, hogy legyünk nyitottak a Szentlélekre, ő mindig megmutatja a következő lépést. A Szentlélek úgy működött az Egyházban, hogy minden városban hasonló csoportok alakultak, így egyházmegei és országos szinten is egymást erősítő, sok ötletet adó, félelmeket oldó találkozásokban lehetett részünk nekünk, papoknak. Másrészt azt is megértettem, hogy az embereket úgy szolgálhatjuk a legjobban, ha meghallgatjuk őket. Akinek gondja, nehézsége támad, az összeszedi magát, és megfogalmazza, mi van benne, ez pedig a papnak is nagyon nagy ajándék.

Ha a szemináriumban nem foglalkoztak a pasztorációval ezekkel a fontos területeivel, akkor hogyan képezte magát?

– Maguktól a fiataloktól tanulhatjuk meg a leginkább, hogy milyen legyen a gyermekeknek szóló prédikáció. Tölkük lestem el az ifjúságpassztoráció fortélyait is. Nagyon örülök a pécsi éveknek, amikor például végiggyalogoltuk Magyarország összes közephegységét. A fiatalok – ma már ötvenévesek vagy még idősebbek – sokszor azzal köszönnek meg az akkori együttlétet, hogy megvallják, ha nem vettek volna részt ezeken az alkalmakon, most nem lennének katolikusok. Így gon-

dolom, ma sem lehet ifjúság- és házaspasztoráció nélkül jövőt építeni.

Leginkább a családpassztoráció forrott össze az Ön nevével. Hogyan emlékszik vissza a nemrégiben lezárult családpassztorációra?

– Amikor huszonhat évvel ezelőtt elkezdtem ezt a szolgálatot, a család intézménye elfogadott volt, még ha nem is élt mindenki szentségi házasságban. Akkor arra koncentráltunk, hogy minél több olyan családcsoport jöjjön létre, amelynek tagjai amúgy is járnak templomba. A cél az volt, hogy keresztényként erősítsék egymást. Aztán a világ változásával újabb és újabb szükségletek jelentek meg a családpassztoráció területén. Most, amikor visszavonulok ebből a szolgálatból, az egyik legfontosabb feladatnak azt tartom, hogy a házasságra való felkészítés ne merüljön ki a jegyesoktatásban. Sokkal tágabb értelemben kell segíteniünk a fiatalokat, hogy jövőbe mutatóan, tisztán tudják megélni a fölke-szülés idejét, és valóban szilárd alapokra helyezték a házasságukat. Mondjuk el nekik, hogy két megkeresztelt, sőt két egymást szerető ember párkapcsolata nem Isten háta mögé való, hanem Isten színe elé.

Ne engedjük el azokat sem, akik egyedül maradtak, mert eltemették a házastársukat. Ezen a területen nagy az adósságunk, és sok-sok tennivalónk van. Ugyanígy oda kell figyelniünk azokra is, akiknek nem sikerült a házasságuk úgy, ahogyan megálmodták. Akik – XVI. Benedek pápa kifejezését használva – nem tudják visszatükrözni a kapcsolatukban a szeretetnek azt a teljességét, amit Krisztus hozott el közénk.

A családpassztoráción kívül számos más területen is szolgált, például a papképzésben. És mind a mai napig tábori püspök.

– Ha visszagondolok az életem főbb szolgálataira – a

káplánként, majd a Cserháti püspök úr mellett titkárként eltöltött évekre, a kalocsai segédpüspöki szolgálatomra, arra, amikor a Központi Szeminárium rektora voltam vagy amikor börtönreferensként, család- és katonapüspökként szolgáltam –, azt mondhatom, hogy mindegyikből rengeteget tanultam. Amikor előjáró lettem, már más világ volt a szeminárium, mint amikor diákként beke-rültem oda: a mi időnkben még egységes volt a papról alkotott kép. Tudtuk, hogy ha föllépünk a futószalagra, hogyan fogunk lekerülni onnan. Rektorként nagy nehézséget jelentett számomra a papnevelésben, hogy sokszor hiányzott a családi háttér, és a papkép periférikus, ezoterikus vonásokkal egészült ki.

A börtönben misézve újra meg újra találkoztam azokkal az emberekkel, akik nagyon nehéz körülmények közül érkeztek. Mindig azon gondolkodtam, vajon ha én is onnan jönnék, mint ők, ugyanott tartanék-e. Amikor a protestáns börtönlelkészekkel együtt először szerveztünk zárandoklatot a fogvatartottaknak Mátra- verebely-Szentkútra, a fórumon hozzám szóló első kérdés ez volt: „Püspök úr, mondja meg nekem, hogy tudok magamnak megbocsátani?” Vagy egy másik: „Hogyan tudok megbocsátani azoknak, akik felnyomtak engem, amikor nem tudom elfelejteni?”

A katonai lelkipásztorkodást periférikus területnek tekintették az Egyházban. Én nem tartottam annak, pláne nem lenézendőnek. A család, a börtön és a katonaság világában is a pap jeleníti meg az Egyházat, amellyel az adott társadalmi csoporthoz tartozók másként esetleg soha nem találkoznának.

A családpassztorációs szerepkörétől elköszönt, és a tábori püspöki szolgálatot sem tudja a gyakorlatban végezni. Miként küzd meg ezzel a nehézséggel?

– Ez az elengedés, a leválás állapota számomra, amit szintén ajándékként élek meg. Egy idősebb pap barátomtól kérdeztem, mi a papi lelkiség lényege. Azt mondta: „Valamiért nem lehet élni, csak valakiért.” Most éppúgy valakiért élek, mint akkor, amikor esetleg megtapsoltak. Nem hiszem, hogy ma kevesebb vagyok, csak más jellegű a szolgálatom.

Közeledik mindenszentek ünnepe és halottak napja. A koronavírus-járvány idején mire hívna fel a figyelmünket ezzel kapcsolatban?

– Amikor egy napon egy nővér megértette, hogy Isten örökre szereti az embert, arra is rádöbben: nem történhet velünk más, mint hogy Isten az egyik kezéből áttesz bennünket a másikba. Ám ahogyan az Üdvözlégyben is írva van, a halálunk órájához hozzátartozik az életünk is. Úgy látom, hogy akik az életükben makacsul elzárkóznak Isten elől, azok nem tudják megkapni azt a kegyelmet, hogy vigaszt találjanak a halál utáni létben. Bárcsak adná Isten, hogy azok az embertársaink, akiknek gyermekekorukban nem meséltek Istenről, és később is mindig csak azt hallották, hogy nincs, megvilágosodnának, és megértenék, hogy a halállal nem a sírgödörbe vagy a kolumbáriumba mennek, hanem megsemmisül a létük, hanem kiteljesedik. Nagy kegyelem ez, amihez legalább keresni, vágyani kell az Istent.

Nagyon jól ismeri a tábori lelkészi szolgálatot és a kórházi léte is. Mit jelent Önnek Ferenc pápának az a kedvelt mondása, hogy az Egyház olyan, mint egy tábori kórház?

– Amikor egy napon hirtelen rám tört a betegség, tehetetlen voltam, és kiszolgáltatott, és képtelen lettem volna ellátni magamat. Elsősegélyt kaptam, és abban a lesújtó helyzetben értettem meg igazán, mi is az ortalom. Ahhoz, hogy az Egyház tábori kórház lehessen, az kellene, hogy az emberek szorult helyzetükben oda tudjanak bújni az Egyházhoz. Aki bajban van, ma mindenhol elmegy, még a javasasszonyhoz is, de az Egyház segítségét nem kéri, mert az valami mumussá vált...

Itt, a kórházban is azt tapasztalom, nagyon sokszor kell előre köszönni ahhoz, hogy egyszer visszaköszönjenek. Mindenki tudja rólam, hogy mi a mesterségem. Ez eleinte többnyire előítéletet vált ki, aztán vagy megtörik a jég, vagy nem. Sok szép újrakezdést is láthattam az ittlétem alatt. Sosem tudhatjuk, hogy egy apró hatás mit indít el valakiben. Mindig nagy, látványos tetteket akarunk végbeinni, pedig a meghallgatás, a megszólíthatóságra való készség talán a legtöbb, amit tehetünk. Azt tanácsolom a mostani és a leendő papjainknak, hogy ne féljenek meghallgatni az embereket. Legyünk a találkozás szolgái a mai társadalomban.

Agonás Szonja

„Jöjjetek, Atyám áldottai!”

Szentségimádás Krisztus Király ünnepének előestéjén

Szerte a világon hetedik alkalommal gyűlünk össze az Oltáriszentség előtt Krisztus Király vasárnapjának előestéjén, november 21-én.

Jézus, a világmindenség királya azt mondja: Vegyétek birtokba a nektek készített országot, mert ennem és innom adtatok, felruháztatok, befogadtatok, meglátogattatok.

Azt ígéri, hogy akik jót tesznek másokkal, azok elnyerik jutalmukat az ő országában.

A 2021 szeptemberében tartandó 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra (NEK) készülve tetteinkkel szeretnénk megmutatni hitünket a világnak. Ehhez Jézustól kapunk erőt. Őt imádjuk az Oltáriszentségben, és hozzá imádkozunk otthonunk csendjében is.

Tegyük ezt most ismét közösen egyóránnyi szentségimádással vagy otthon végzett imával november 21-én, Krisztus Király ünnepének előestéjén a világ ezernyi pontján.

Csatlakozz hozzánk a corpusdomini.iec2020.hu oldalon!

A legutóbbi világméretű szentségimádásba bekapcsolódott az előző két Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusnak helyet adó város, Cebu City és Dublin hívó közössége is. Különösen aktívak voltak a határon túli magyarok: Erdélyből, a Vajdaságból és a Felvidékről is sokan csatlakoztak.

Az elmúlt hónapok eseményei után igen szívbe markoló volt olvasni az egyik olaszországi résztvevő levelét, aki egy kápolnában imádkozott: „Nagy örömmel, elkötelezettséggel és lelkesedéssel csatlakoztunk a szentségimádáshoz. A mi kis örökimádó kápolnánk mindenkinek lehetőséget kínál arra, hogy találkozzon az Úrral. Csendes imát mondtunk a jövő évi eucharisztikus kongresszusért. Folyamatosan figyelemmel kísértük a honlapon a térképet, ami nagyban hozzájárult ahhoz, hogy tudatosítsuk magunkban, szerte a világon milyen sok testvérünkkel imádkozunk együtt ezekben az órákban. Óriási örömet jelentett számunkra látni, hogy az egész világ imádkozik az Úrhoz. Ez a mi szívünkben is megerősítette a hitet és a szeretetet.”

Legyen ez a világméretű szentségimádás a budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra való készülletünk következő állomása! Éljük át újra Isten megújító szeretetét!

Bővebb információ: www.iec2020.hu

Forrás és fotó: NEK Titkárság

IMAÓRA

Kútvölgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásaért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. 22 órák szentmise.

Imavirrasztás a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra készülve a Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (1051 Budapest, Szent István tér 1.) minden csütörtökön 20 órától pénteken hajnali 5 óráig. 21 órák szentmise. Mindenkit szeretettel várunk!

Elváltakért és egyedülállókért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 18 órák a budapest-belvárosi Szent Mihály-templomban (Budapest V. kerület, Váci u. 47/b).

A Boldogasszony Imaszövetség tagjai a kért imaszándékok mellett rendszeresen másért is fohászkodnak Égi Édesanyánkhöz a hét minden napján, így hétfőnként az egyedülállókért, magányosokért, keddenként a katolikus oktatási intézményekért és a fiatalokért, szerdánként az állami és egyházi vezetőkért, péntekenként az idősekért, betegekért, szenvedőkért. Szeretettel várják a híveket továbbra is a tagok sorába! Csatlakozni az egész év folyamán, bármikor lehetséges. Bővebb információ: <https://pecsiegyhazmegye.hu/cimke/imaszo-vevseg>

A Szent Imre-kápolna Szeretelő-imagsoportja minden programját megtartja. Változatlan időpontokban, továbbra is otthonainkban imádkozunk. Az imaanyagot, aki velünk tart, megkapja. A résztvevők áldást kapnak a megadott időpontban az Oltáriszentséggel. Honlapunkon keresztül elérhetők vagyunk (www.szeretelimg.info.hu). Program: november 5-én, csütörtökön 18 órák szentségimádás, Szeretelő-imaóra; november 6-án, pénteken 17.30-kor az öröm útját járjuk; november 19-én, csütörtökön 18 órák szentségimádás hazánkért.

LELKIGYAKORLAT

Szent Gellért Lelkigyakorlatos Ház (2016 Leányfalu, Móricz Zsigmond u. 141.): November 19-én 18 órától 22-én 13 óráig: *Gál Péter* atya *ismét* lelkigyakorlatot tart *Jézus Krisztus megszabadít* címmel. December 11-én 16 órától 13-án 13 óráig: adventi lelkigyakorlat *Osztie Zoltán* atyával. December 17-én 18 órától 20-án 13 óráig: karácsonyi lelkigyakorlat *Kercza Asztrik* atya vezetésével. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

„Megszelídül a gyász okozta bánat” – A mindennapok rohanó világa gyakran nem ad lehetőséget rá, hogy megálljunk veszteségeink mellett, időt adva a hiány feldolgozására. Ezért szeretettel hívjuk és várjuk a gyászolók sorstárscsoportjába mindazokat a testvéreinket, akiknek régebben vagy a közelmúltban kellett szembenézniük a halál okozta fájdalommal; akiknek segítség, ha van kivel megosztani gondolataikat, érzéseiket, és együtt keresni a továbblépés lehetőségeit. A délelőtti találkozási hely: Pasaréti Pádai Szent Antal Plébánia nagyterme (1026 Budapest, Pasaréti út 137., bejárat a templom jobb oldalán), szerda 10–11.30. A délutáni találkozási hely: Szent Anna Plébánia alsó hittanterme (1011 Budapest, Aranyhal u. 1., a Bathányi téren, a templom mögött), szerda 18–19.30. Időpontok: 2020. nov. 4., 18., dec. 2., 16.

ZARÁNDOKLAT

Szent Imre Napok Lakiteleken, 2020. november 7–8-án, 27. Magyar Szent Család Zarándoklat, *Szent Imre* tiszteletére. Szombaton a gyalogos zarándoklat Lakitelekről indul, Nyárlőrinc–Szentkirály útvonalon körbejárva a magyar szent családot. Visszaérkezés Lakitelekre a záró szentmisére. Vasárnap Szent Imre-búcsú 11 órai kezdettel. Az ünnepi szentmisét *Bábel Balázs* kalocsa-kecskeméti érsek mutatja be. A szentmise keretében kerül sor a Szent Imre-ereklýéhez és a Magyar Szent Család Zarándoklathoz kapcsolódó Szent Imre-búcsú kihirdetésére, valamint a megújult plébánia és templom megáldására. Az aktuális járványügyi előírásokat figyelembe véve a változtatás jogát fenntartjuk. Bővebb információ: www.magyarszentcsalad.hu

A Via Sancti Martini Budapesten elnevezésű zarándoklat keretében, tizedik alkalommal 2020. november 7-én emlékezünk meg *Szent Márton* püspökről, országunk első társvédő-szentjéről. Az idei program fő témája: Szent Márton szerepe a magyar keresztény királyság létrejöttében. Betartjuk a Covid-19-járványra vonatkozó, aktuális országos intézkedéseket; maszkot viselünk és tartjuk a kötelező távolságot. A vírushelyzet miatt rövidített útvonalon haladunk, a belvárosban. A gyülekezés és az előadás a Szent István-bazilikában lesz, reggel 9 órai kezdéssel, majd a Szervita téri Szent Anna-, a belvárosi Nagybologasszony-, valamint az Egyetemi templom felkeresése következik. Az idei zarándoklat fővédnöke: *Snell György* segédpüspök. A zarándoklatot *Szavai Tamás* vezeti.

MEGHÍVÓ

A józsefvárosi Szent József-templomban (1082 Budapest, Horváth Mihály tér 7.) *Erdő Péter* bíboros, prímás, esztergombudapesti érsek szentmisét mutat be halottak napján, november 2-án, hétfőn 18 órák. A Sant'Egidio közösség szeretettel hív mindenkit a szentmisére, melyen imádkozniak különösen is a Covid-19-járványban elhunyt idősök lelki üdvéért, a járvány végéért, a betegek gyógyulásáért, valamint azért, hogy lehetőség szerint minden ember családjá körében, méltóságban, saját otthonában fejezhessen be életét.

Harmincéves jubileumához érkezett a *Requiem az egyházi iskolák elhunyt tanáraiért és diákjaiért*, melyet idén november 14-én, szombaton 16 órák tartunk a Margit körüti ferences plébániatemplomban. Szentbeszédet mond *Görbe László* piarista szerzetes.

Liszt Fesztivál a budapest-belvárosi Nagybologasszony-főplébánia-templomban (1056 Budapest, Március 15. tér, az Erzsébet híd pesti hídfőjénél) szeptember 26. és november 21. között, szombat esténként. Bővebb információ: www.belvarosi-plebania.hu

250 éves az Országúti ferences templom – ünnepségsorozat szeptember 12., szombat és 2020. november 22., vasárnap között. Helyszín: Országúti ferences templom és plébánia (1024 Budapest, Margit krt. 23.). Kivétel: A november 6-ai kekreasztal-beszélgetés. Bővebb információ: www.orszagutiferencesek.hu

Nem tud dönteni?
Mi megkönnyítjük a választást.

**AJÁNDÉKOZZON UTALVÁNYT,
MELY LEVÁSÁROLHATÓ
AZ *Új Ember* KÖNYVESBOLTBAN.**

ELÉRHETŐSÉGEINK:

1053 Budapest, Ferenciek tere 7–8. (Kárpátia-udvar)
Telefon: (06/1) 266-0845; webbolt: bolt.ujember.hu

MAGYAR KURÍR
KATOLIKUS HÍRPORTÁL

kiadványok

ADÁSVÉTEL

GYŰJTŐ VÁSÁROLNA bélyeggyűjteményt és régi postai képes levelezőlapokat. T.: 06/20-522-5690, 06/1-322-8439

ANTIKVITÁS

EGYKORI PIARISTA diák antikvitása festményt, régiséget vásárol. Üzlet: Bp. VII., Dózsa Gy. u. 44. T.: 06/1-321-7000, 06/20-980-7570 www.visnyei.hu

ÉLETJÁRADÉK

BIZALOM ÉS SEGÍTSÉG. Budapesten, a II. kerületben élő, hívó katolikus család olyan idős hölgyet vagy urat keres a környéken, akivel életjáradéki szerződést köthetne. Odaköltözés nélkül vállalkunk, hogy egy jelentős összeg kifizetése után havonta rendszeresen, meghatározott összeggel gondoskodunk Önökről. T.: 06/20-433-6019

GONDOZÁS

NEM ÁGYHOZ KÖTÖTT, idős hölgy gondozására keresek középkorú, egyedülálló, feltétlenül megbízható, kedves, vallásos hölgyet; ha lehet, katolikus. Jogositvány szükséges, bentlakás lehetséges. A munkahely Oroszlány környékén van. Elérhetőség: 06/30-907-0760

NŐI SEGÍTSÉGET KERESKEK hétköznap, napi pár órára, a XI. kerületben, a Kosztolányi Dezső téren lakó, derűs, önmagát el látó, intelligens édesanyámhoz. Kizárólag leinformálható papi ajánlással. T.: 06/20-374-4762

TÁRSKERESŐ

69/190 cm, humán és közgazdasági érdeklődésű közgazdász, római katolikus férfi hasonló érdeklődésű, független, magas, csinos, nem dohányzó hölgy ismeretségét keresi, 64–69 évig. Budai vagy belvárosi válaszok előnyben. Telefonszámos választ a Kiadóba kérem. Jelige: „Hit és szeretet”.

39 ÉVES, DIPLOMÁS, nőtlen férfi vagyok. Komoly kapcsolat céljából keresem társamat. A megkereséseket „Kölcsönös bizalom” jellegre várom a Kiadóba.

70-ES, NYUGDÍJAS NŐ keresi párját, emberi értékekre igényes, hozzáilló férfi személyében. Jelige: „Hit, remény, szeretet”.

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest VI. kerület, Andrassy út 16. T.: 06/1-266-4154 – nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

SZOBRÁSZATI ÉS KÖMUNKÁKAT, valamint síremlékek készítését és felújítását vállalom! T.: 06/20-361-8318 *Albert Farkas*

A hirdetések tartalmáért és azok valóságáért a hirdető vállal felelősséget.

Keressen minket a Facebookon is!

50 ÉVE HARANGÖNTÉS ÓRBOTTYÁNBAN

GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal és a harangjátékokkal kapcsolatos bármely munkában. Referencia: www.harangontes.hu
www.harangontode.hu

Levél cím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 134. Postafiók 10. • Tel.: +36 28 360 170
Mobil: +36 30 9489 575, +36 30 7288 161

gombosmi@harangontes.hu • info@harangontode.hu

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap
Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán és a Digitalstandon
Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • **Ügyvezető:** Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG
ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2020. OKTÓBER 26.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Vezető szerkesztő: Baranyai Béla • **Lapszerkesztő:** Körössy László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Benke Zsuzsa, Bodnár Dániel, Bókay László, Borsodi Henrietta, Fabián Attila, Gátsas Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet, Verestői Nárcisz
Olvasószerkesztő: Kodietik Bernadett
Korrektor: Mester Zsolt • **Tördelés:** Mészáros Ákos
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: ujember@ujember.hu

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>
Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3790; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

A tarjáni Krisztus Király-templom megújult főoltárát az őszi templombúcsú napján, október 25-én áldotta meg Erdő Péter bíboros, prímás. A hívek hálát adtak a templom liturgikus tárgyainak és eszközeinek megújulásáért. Szentmisevel, templomtörténeti fotókiállítással és rajzversennyel emlékeztek az istenháza történetére.

Festői völgyek mentén, a Gerecse dimbes-dombos tájain vezet az út Tarjánba. Gyermelek felől érkezve először a református templom tornya tűnik fel, majd hamarosan megpillantjuk a katolikus templom keresztjét is. A XVIII. századi épület mára kívül és belül megújulva várja a híveket. A templom búcsúnapján a helybeli katolikusok minden évben arra emlékeznek, hogy 1863. október 25-én Scitovszky János hercegprímás újraszentelte a templomot, amelynek ekkorra készült el a tornya. A búcsúi szentmise főcelebránsa és szónoka idén Erdő Péter bíboros, prímás volt. Köszöntőjében Szabó Zoltán plébános a következőket mondta: „A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra készülve fontosnak tartottuk a lelki előkészületet – a szentségimádást, a missziós kereszt fogadását, a virrasztást –, de emellett azt is, hogy megújuljanak liturgikus eszközeink és tárgyait. Ezért újraaranyoztattuk a monstranciát és a misézökelyeket, restauráltattuk a templom fából készült berendezési tárgyait.” A felújított főoltárt, a szószéket és a gyóntatószéket Erdő Péter bíboros a búcsúi liturgia keretében áldotta meg. Beszédében szólt arról, hogy Jézus korában a törvénytudók parancsok és tilalmak százait és százait különböztették meg a törvény előírásaiban. Amikor Márk evangéliumában olvasunk arról, vajon mi lehet a főparancs, a kérdés érdeklődő, szinte jóindulatú. Máténál és Lukácsnál azonban – ahogyan ezen a napon is hallottuk – inkább provokatív kérdésszerű van szó a szöveg-

Második közös otthonunk a templom

Erdő Péter bíboros, prímás áldotta meg a tarjáni istenháza főoltárát

részben. A törvény lebecsülése a tét. „Hiszen ha Jézus kiemel egyet a parancsok közül, azzal a többit jelentéktelennek mondja. Így ellene fordíthatók az emberek, mondván: lebecsüli a törvényt.” „De mi Jézus válasza?” – tette fel a kérdést a főpásztor. – Úgyesen kibújik a provokáció cselszövevényéből? Talál egy mentő ötletet? Egyáltalán nem, válaszával felülemelkedik a kérdező egész világán. Nem arról beszél, hogy melyik parancsolat a fontosabb és melyik a kevésbé fontos, hanem arról, hogy mi a legfontosabb az egész törvényben. Azt mondja, hogy „az istenszeretet és az emberszeretet”. Mind a kettőt úgy idézi, szó szerint, ahogyan az ószövetségi törvényben olvasható. „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből és minden erődből.” Ez áll a Második törvénykönyvben (MTörv 6,5). Ezt mindenki pontosan tudta akkoriban. Ám ott van még a „szeresd felebarátodat, mint te magadat” parancsa is, amely szintén az Ószövetségből származik (Lev 19,18). Ezzel a kettővel Jézus nem tagadja az összes többi parancsolatot, hanem azt tanítja: az egészben ez a legfontosabb. Ki vitatkozhat vele? Hiszen minden vallás minden előírása ezt szolgálja. Erre törekedtek Jézus korában is, akik meggyőződéssel próbálták megtartani vallásuk szövevényes előírásait. Istent szeretni mindenekfelett. S ebből következik az emberszeretet. Ezt veszi át tőle megértő lélekkel az Egyház, amikor az első évszázadokban szembekerül azzal a problémával, hogy mit kell megtartani az ószövetségi törvényből. Azt a választ adja erre a kérdésre, hogy a tízparancsolatot, a legfontosabb erkölcsi elveket. Mit jelent mindez számunkra, mai keresztények számára? Milyen

választ kaphatunk korunk sürgető vagy akár divatos erkölcsi kérdéseire? Először is nem térhetünk vissza a pogányság szintjére, vagyis nem elégedhetünk meg azzal, amit józan észszel vagy éppen a közvélemény elvárásainak hatására elfogadhatónak, megfelelőnek, ildomosnak, politikailag korrektnek tartunk. Isten ugyanis az Ó- és az Újszövetségben szemelyes kinyilatkoztatást adott. Ennek teljessége pedig maga Jézus Krisztus. Élete, tanítása, halála és feltámadása Isten végső és legteljesebb szava az emberiséghez. A későbbi korokban nem jöhet olyan próféta, tanító vagy messiás, aki többet, mást, teljesebbet vagy helyesebbet taníthatna, mint ő. Az ő tanítását nem lehet felülmúlni. De megismerhetjük-e Krisztus tanítását? Egyesek azt mondják: „Senki sem készített róla hangfelvételt.” Ha ez lenne egy tanítás megőrzésének egyetlen lehetősége, akkor azt kellene mondanunk, hogy a fonog-

ráf vagy a magnetofon feltalálása előtti időkről semmit sem tudunk. De szerencsére nem így van. Tanítványai megőrizték Jézus mondásait és írásban is összegyűjtötték tanításait. Az Újszövetség könyveiből így hiteles képet kapunk róla. Jézus erkölcsi tanítása sok szempontból feltűnő volt, eltért a szokványostól. A házasság felbonthatatlanságáról szóló tanítása, amely a Teremtőre hivatkozik, aki az embert férfinak és nőnek teremtette, a hegyi beszéd útmutatásai, a példabeszédek vagy az utolsó ítéletről szóló beszéde éppen úgy eligazítást adott az élethez, mint a boldogságmondásai. De Krisztus az ószövetségi kinyilatkoztatásból ismert alapvető erkölcsi elveket is elfogadta. Ezek hagyománya végigkíséri az Egyház életét a kezdetektől napjainkig. „Legfőbb erkölcsi útmutatónk tehát a józan emberi megfontoláson túl az isteni kinyilatkoztatás. Ha néha nehezen érthetőnek találja is vala-

ki, hogy miért ezek a legjobb életelvek, gondoljunk arra, hogy mi csak a földi minden napokat látjuk. A teremtő Isten viszont az emberi lét minden összefüggését és az örök boldogság nagy tervét tartja szem előtt. Ő tudja igazán, hogy mi a jó az embernek. Tőle kérjük az éleslátást és az erőt, hogy parancsai nyomán a mindennapokban is felismerjük és kövessük az Isten és ember iránti szeretet legfőbb követelményét” – fejezte be szentbeszédét Erdő Péter bíboros. A szentmise után Szabó Zoltán plébános a felújítás részleteiről beszélt. Elmondta, hogy tavaly januárban kezdődött el a templom főoltárának, szószékének és gyóntatószékének restaurálása. A munkálatokat Pák András faszobrász-restaurátor és Gedeon Péter festő-restaurátor végezte. A teljes felújítás költsége 15,7 millió forint volt. Az érsekség 5 millió forinttal támogatta a munkálatokat, a hívek adományából 5,5 millió forint gyűlt össze. A Tarján Községért Alapítvány 1,2 millió forint összegű támogatást nyújtott. A hiányzó 4 millió forintot a plébánia a saját tartalékából pótolta. A plébános szólt arról is, hogy Goldschmidt Éva, a plébániai képviselő-testület alelnöke fotókiállítást rendezett az elmúlt száz évet dokumentáló fényképekből, melyek tablókba szerkesztve megtekinthetők a templom falán. Az én templomom címmel rajzpályázatot hirdettek a gyerekeknek. Az alkotásokat kiállították, a verseny résztvevőit pedig ajándékkönyvvel jutalmazták. A képviselő-testület nevében Goldschmidt Éva és Szantner Gábor mondott köszönetet a főpásztornak, akit egy, a közösség számára kedves képpel is megajándékoztak.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

(Folytatás az 1. oldalról.)

A bajóti karitászcsoporthoz húsz munkatárs végez rendszeresen munkát, és sokan támogatják őket. A településen mindössze ezerhatvan élnek, a lakosok körülbelül egy-negyede cigány származású. „A csoportban fiatalok is vannak. Az idősek kiválóan és lelkesen sütnek, imádkoznak a rászorulóért. Mások az adományok szétosztásában tevékenykednek, gyógyszert visznek az időseknek, pelenkát a kisgyerekeseknek, segélyeket szereznek, vetőmagot osztanak. Rendszeresen tartjuk a plébániát, és vannak pártfogoltjaink, akikkel rendszeresen beszélünk, találkozunk. Szépen együtt dolgozunk a település vezetőivel is” – mondja Margit. Ezen a hétköznapra eső, de igazi ünneppé varázssolt alkalmon most két család van jelen a Kandalló program támogatóitjai közül. Zagyva Richárd köszönti őket. Elmondja, mennyire fontos számukra, hogy személyesen is megismerhessék azokat, akiket egy-egy projekt keretében támogatnak. Csorba Gábor állandó diakónus, a Szent Erzsébet Karitász Központ igazgatója is a találkozás örömeiről beszél. „Mi hazajövünk Bajótra. Karitászokként az a feladatunk, hogy rendelkezésre álljunk. Arra vállalkoztunk, hogy Isten szeretetét csomagoljuk bele az adományokba. Nem mondhatunk le arról, hogy együtt keressük Isten ország-

nek ezért az adományért, imádkozzanak azokért, akik elhozták ide a kályhákat, és azokért is, akik az adományok megvásárlását lehetővé tették. Én is köszönetet mondok nekik, hogy gondoltak ránk.” A rövid beszédek után közösen elimádkozzuk az Üdvözlégyet, majd a plébános áldásával falunéző, családlátogató körútra indulunk. Útközben megbizonyosodhatunk arról, mit jelent a Kato-

likus Karitász önkénteseinek jelenléte Bajóton. A rászorulókról gondoskodó csoport együtt él a faluval. A bolt előtt egy babakocsi toló fiatalasszony szólija meg Margitot. Megbeszélik, mit főz ma, és az anyuka azt is elmeséli, hogy a

jövő héten lesz a kislánya utolsó műtétje; azt remélik, ezzel végleg sikerül orvosolni a kisgyerek születési rendellenességét. Ők is bejönnek a háromgyerekes Orosz családhoz, hogy megnézzék az új kályhát. Oroszék házában mindegyik példás rend fogad bennünket, de szinte kiabál a szegénység. Öten élnek a két szobában. Az új kályha már be van üzemelve. „Egyelőre csak este kell befűteni, napközben

sok napot kap ez a szoba” – mondja a családfő. Három kislányt nevelnek: a hatéves már iskolás, a középső ovis, a két éves otthon van az anyukával. A karitászcsoport is hozott Oroszéknek, a két kislány rögtön szeretné megnézni, mi van benne. A rizs, a liszt és az olaj mellett fölfedezik a májkrémet. Azonnal kinyitják, és pillanatok alatt eltüntetik, aztán szaladnak ki az udvarra, rúgják a labdát. Vidámak, egy pillanatra sem állnak meg pihenni. Bent a házban közben a családfő mesél nekünk az életükről. Fiatal ember, hét éve

mégis daganatot diagnosztizáltak nála, Hodgkin-limfómával kezelték. Azt mondja, meggyógyult. „A három gyereknek nagy szüksége van

rám” – teszi hozzá, majd a házépítés küzdelmes időszakáról beszél. Amikor családot alapítottak, a feleségével ök tették lakhatóvá ezt az akkor még romos állapotú ingatlant. Bevezették a vizet és a villanyt, fürdőszobát alakítottak ki. Most két szobájuk van, de szeretnék bővíteni a házat. „Nem akarom, hogy egy szobában nőjön fel a három gyerek” – mondja az édesapa. Oroszékától Sárköziékhez megyünk tovább. Az udvarban két ház áll, egyikben lakik Ilonka néni, másikban a fia és az unokája. Két éve maradtak

gyereke is van. „Nagyon ritkán látom őket, nem Bajóton élnek” – mondja szomorúan. A kisebbik fiú huszonöt éves, értelmi sérült. Nagyon kötődött az édesanyjához, a halálával kicsúszott a lába alól a talaj. Nem akar visszamenni az otthonba, ahol korábban hét közben tanult. Az édesanyja elvesztése óta itthon van. Az apa daganatos műtétet esett át, és a napokban vesztették el az egyik testvére házastársát; koronavírus-fertőzésben halt meg. Ferenc Évától, a karitászcsoport vezetőjétől megtudom, hogy a családfő kiváló maszszőr volt, évtizedeken át az esztergomi kórházban dolgozott. Náluk is ott áll már a szobában a kályha, de még nem kötötték be a kéménybe. Félnék, hogy kormos lenne a frissen festett fal, ezért inkább megvárják a szakembert. Sárköziéknál szép a kert. A két ház között virágok, hátul, a két telekrész között egy darabon kerítés. Az egyik felén tyúkól, a másikon példás rendben áll a hulladékfa, szépen feldarabolva. Egy-két hónapra lesz elegendő. Bajóton leckét kaptunk rászorultságból, de amit a két család elmondott, tényközlés volt, nem panasz. Minden tőlük telhetőt megtesznek, hogy jobbra forduljon a sorsuk, mi pedig azért imádkozunk, hogy megkapják ehhez a gondviselés segítségét.

Trautwein
Fotó: Merényi Zita

A Magyar Értéktár része lett a máriapócsi kegyhely

A Hungarikum Bizottság október 15-i, Lakitelken megtartott ülésén tovább bővült a Hungarikumok Gyűjteménye és a Magyar Értéktár. Az utóbbinak – Papp Bertalan, Máriapócs polgármestere és Kiss András megyei közgyűlési képviselő javaslatára – része lett a Máriapócs Nemzeti Kegyhely és a pócsi búcsúk is.

Ábel nyíregyházi megyéspüspök, Orosz Atanáz miskolci megyéspüspök, Kelemen Hunor, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnöke, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, a Hierotheosz Egyesület, valamint Simicskó István KDNP-s és Simon Miklós fideszes országgyűlési képviselő.

A Hungarikum Bizottság az október 15-ei ülésén elfogadta a

amellett, hogy ez a hely gyógyítólag hat nemzetünk lelkére és lelkiismeretére.

Simon Miklós, a térség országgyűlési képviselője úgy fogalmazott: ezzel az előterjesztéssel adósságunkat törlesztettük a Szűzanyának, Máriapócs népének és az ide évszázadok óta elzarándokló híveknek.

Simicskó István arról beszélt, hogy Máriapócs szellemisége

Fotó: Lambert Attila

kérelmet, így a Máriapócs Nemzeti Kegyhely és a pócsi búcsúk bekerültek a Magyar Értéktárba. A távlati cél az, hogy a görögkatolikusok spirituális központját felvegyék a Hungarikumok Gyűjteményébe is.

Kocsis Fülöp érsek-metropolita hangsúlyozta: ha Máriapócs hungarikummá válhat, azzal a magyar nemzet elismeri a kegyhely népét összefogó erejét, és hitet tesz

küldetésünk megővni nemzeti örökségünket és hitünket, amely identitásunk elválaszthatatlan része.”

A Hungarikumok Gyűjteményébe jelenleg 76 érték tartozik. A Magyar Értéktárban szereplő kiemelkedő nemzeti értékek száma pedig Máriapócs felvételével 181-re emelkedett.

Forrás: Hajdúdorogi Főegyházmegye

Elhunyt Bolberitz Pál

Életének 80., áldozópapságának 55. évében, október 25-én hajnalban a XXIII. János Szeretetotthonban visszaadta lelkét Teremtőjének Bolberitz Pál Széchenyi-díjas római katolikus pap, teológus, egyetemi tanár – tájékoztatta szerkesztőségünket Depaula Flavio, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye érseki titkára.

Bolberitz Pál 1941. szeptember 15-én született Budapesten. 1966. június 19-én szentelték pappá Esztergomban. Tanulmányait a budapesti Hittudományi Akadémián végezte 1966 és 1968 között. Káplánként szolgált 1968-ban Szentendrén, majd 1968-tól 1973-ig Szentimrevárosban. 1973 és 1978 között teológiai tanár volt az esztergomi szemináriumban, közben ösztöndíjas Rómában 1974-től 1976-ig. A budapesti Hittudományi Akadémia tanácsvezető professzora volt 1978 és 1988 között. 1988 és 1990, 1992 és 1994, majd 1994 és 1996 között a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának dékáni tisztét töltötte be. Egyetemi tanári habilitációját 2003-ban szerezte meg.

1976-tól 1995-ig főszentszéki bíró volt, 1988-tól címzetes apát, 1993-tól pápai prelátus. 1990-től a Magyar Kolping Szövetség egyházi elnöke, 1997-től primási bíró, 2001-től apostoli protonotárius, a Szuverén Máltai Lovagrend nagykeresztes konventuális káplánja. 2003-tól a Szent István Tudományos Akadémia elnöke. 2004-től az MTA köztestületi doktor képviselője.

Temetéséről később rendelkeznek.

Aranymiséje alkalmából a *Magyar Kurír* portálnak adott interjújában így nyilatkozott lelkipásztori szolgálatairól:

„Ötven év után azt kell mondanom, hogy soha nem volt gond a reményemmel és a hitemmel. Talán a

Fotó: Merényi Zita

szeretettel olykor akadtak problémáim, de szerencsére nem vagyok haragtartó típus, és ez nagy kegyelem.

Lelkipásztori módszerem mindig az volt, hogy egyesével szólítottam meg az embereket. Ez nehéz szolgálat, de úgy gondolom, hogy fontos a személyes kapcsolat.

Egyszer, amikor nagyon lehangolt voltam, édesanyám azt mondta nekem: ha csak egyetlen ember is az Istenhez tér a közvetítéssel, már megérte, hogy pap lettél. Nagyon igaz volt. Talán három ember igazolta vissza, hogy kifejezetten az én hatásomra tért meg, és jutott közelebb Istenhez. De biztos vagyok abban, hogy odaát többet is meg fogok tudni erről.”

Villanófényben Hamzau Relu komlói plébános

A Jóisten kikelti az elvetett magot

Hamzau Relu – idegenül cseng a név. Relu atya messziről érkezett a Pécsi Egyházmegye szolgálatára. A moldvai Gorzafalváról (Oituz) származik, Csángóföldről jött Magyarországra. Huszonkét évesen érett meg benne az elhatározás, hogy pap lesz. 1988-ban jelentkezett a jászvásári (Iasi) szemináriumba, nem vették föl. Egy évre rá ismét elutasították, mivel száznegyvenen jelentkeztek, de csak tíz növendék kerülhetett be. Két elutasítás után úgy vélte, ez jel lehet, talán mégsem a papság az ő útja. Volt szakma a kezében, hiszen lakatosmesterként végzett, és vegyészetet is tanult, így azon gondolkodott, hogy végzettségének megfelelő munkát keres és családot alapít. „De Isten másként tervezte. Mégis papnak akart, csak nem otthon. Magyarországra kerültem. Megtanultam magyarul, és Pécsen kezdtem el a szemináriumot. 1996-ban szenteltek föl.”

Hamzau Relu arról mesél, hogy megérkezésekor Magyarország egészen más világ volt számára, mint amiben otthon élt. Nemcsak a nyelvet kellett megtanulnia, hanem az itteni gondolkodást, kultúrát is meg kellett értenie. „Románként születtem, de a Jóisten úgy akarta, hogy idejőjék. Ma is a moldvai nagyközségbe megyek haza, ott vannak a gyökereim. Föl sem tettem-e gamnak a kérdést, bánom-e, hogy Magyarországra kerültem. A kereszténységben nincsenek határok. Hívek vannak, akikhez a Jóisten meghív,

akikhez elküld.” A számok azt mutatják, hogy Csángóföldet is elérték már a korunkra jellemző változások: negyven évvel ezelőtt évente háromszáznolcvan elsőáldozó volt, ma harmincnolc. Akkoriban ötven papot szenteltek egy évben, most húszat. Nagy nővéri közösség töltötte meg a kolostort, ma üresen áll a száz szoba. Relu atya így fogalmaz a moldvai viszonyokkal kapcsolatban: „Archaikusabb ott a világ, ha a vége felé jár is ez a korszak. De még mindig tele van a templom. Amikor húsvétkor hazamentem, reggeltől estig megállás nélkül gyóntattunk.”

Hivatása születését a falubeli plébánosnak is köszöni, akiről így mesél: „Nagy lelkipásztori lelkesedéssel, szilárd elköteleződéssel szolgált. Négy templomot és egy kolostort épített. Arra tanított, hogy mindenütt van lehetőség a lel-

képásztorkodásra. Az a fontos, hogy legyen élő a közösség, és ha nem az, akkor tenni kell érte, hogy megváltozzon. Ez a gondolkodás ma is kötelező engem” – mondja, amikor jelenlegi állomáshelyéről, Komlóról beszélgetünk.

Két éve került ide Relu atya, miután tizenöt évet Bicsérdén töltött. Azelőtt is falvakban szolgált: Bólyban, Beremenden, Nagydorogon. A szolgálati helyei közül Komló az első város. Augusztustól káplán segíti a munkáját. Addig egyedül kellett ellátnia a feladatokat a négy szociális otthonban, a kórházban, a nyolc óvodában és az öt általános iskolában, a kollégiumban és a gimnáziumban. Hat hitoktató munkájára is számíthat. Jól működik a rózsafüzér-társulat, a helyi karitászcsoporthoz, az édesanyák Mónika-közössége és a ministránsközösség. Komlón

sokrétűbb tevékenységet kell ellátnia papként, és mások a számok is. Bicsérdén hétköznapokon általában két-három ember ült a szentmisén, hét végén pedig negyven-ötven. Komlón egészen más a helyzet: itt egy nullát írhatunk a bicsérdi számok mögé. A városban azonban nehezebb az ifjúság megszólítása, holott, ha csak a katolikus iskolára gondolunk, jóval nagyobb a merítés. De Relu atya nem ismeri a csüggedést: ha valami hiányzik, azt meg kell teremteni, vallja. Megélte Ceaușescu diktatúráját, és sok tapasztalatot szerzett azokban az időkben. Fontosnak tartja, hogy a pap kezdeményező legyen, úgy véli, veszélyes, ha az ember csak a túlélésre rendezkedik be. Minden eddigi állomáshelyén nagy hangsúlyt helyezett az ott élők megismerésére, a kapcsolatfelvételre. Ez hosszú időt, akár éveket is igénybe vehet, de elengedhetetlen, mondja. Igyekszik alkalmakat teremteni a találkozásra, és felismerni, mi az, ami közös azokban, akikkel kapcsolatba kerül. „Mi, emberek szeretünk tartozni valahová, boldogabbá teszi a hétköznapjainkat, ha ez megadatik. Erre az érzésre lehet építeni” – vallja.

Munka a falvakban sem volt kevés. Huszonegy év alatt a filiákkal együtt összesen harminchat település lelkipásztori szolgálatát látta el. Baranyában fölélesztette a „szállást keres a Szent Csallád” hagyományát, a pásztorjátékokat és a vízkeresztli ház-

szentelést, amiről úgy tartja: „kiváló alkalom arra, hogy elbeszélgessek a háziakkal, és elsimítsuk a családban az esetleges békétlenségeket.”

Hamzau Relu atya a plébániai szolgálat mellett 2000 és 2017 között az egyházmegye ministránsreferense volt. Ő szervezte az oltár körül szolgáló gyerekek és fiatalok táborait, római zarándokait. „Lelkes, fiatal munkatársi csapattal dolgozhattam. Igyekeztem találkozási lehetőségeket, közös élményeket adni a ministránsoknak, és külön odafigyeltünk a hivatásgondozásra” – tekint vissza erre a számára fontos időszakra.

A bányászváros gazdasági nehézségekkel küzd és misztériós területnek számít. Sok itt a tennivaló. A magukat katolikusnak vallók közül két-három százaléknál a rendszeres templomba járó, tízezer emberből két-háromszáz. Megtöltik a templomot, de a szolgálatba bevonni őket nem könnyű feladat. Nagy a hiány az elkötelezett munkatársakból. A plébános számára segítséget jelent, hogy az egyházmegye különböző pasztorációs programokat dolgozott ki, és rendszeres továbbképzéseket is tart a papoknak.

„Élvezem a lelkipásztori munkát. Teljesen be vannak táblázva a napjaim, sok munkatárs kellene ahhoz, hogy úgy működhessen az Egyház, ahogyan megálmodtuk. Ha csak a túlélésre rendezkedünk be, azzal takaréklánggra tesszünk mindent. Szükség van rá, hogy minél többen kive-

gyék a részüket a plébániai és a közösségi feladatokból. De a papi szolgálatban nem csak a saját erőnkre támaszkodhatunk. Isten kegyelme, a szentségek és a lelkiélet kimeríthetetlen forrást jelentenek” – vallja a plébános.

„Akkor tudsz adni, ha neked is van miből. A munkádat te osztod be, annyi van, amennyit akarsz.” Ezekre az alapelveire támaszkodva Relu atya a töltekezésre is igyekezik időt szakítani. „Megmégállni, pihenni, beszélgetni is fontos” – vallja Relu atya, és számtalan módot talál minderre. Bicsérdén például állatai voltak: kutyák, macskák, egy papagáj és birkák. Nagyon szerették őket a gyerekek, a birkakergetés volt a kedvenc játékuk. A papagájt az egyik születésnapjára kapta Relu atya. Megtanította beszélni, és Komlóra is magával vitte.

Hamzau Relu fontosnak tartja az emberi kapcsolatokat. Sokat jelentenek neki az együttlétek a családtagjaival és a papi barátságok. A szabadidejében szívesen barkácsol, kirándul, úszik, olvas vagy filmet néz. „Oázis legyen a heti szabadnap” – hangsúlyozza. A szolgálatával kapcsolatban pedig így fogalmaz: „Nekem most itt, Komlón kell elvetnem a hit magvait. Először meg kell ismernem, mi az, ami jól megterem az itteni földben. És ha a jó földbe jó magot vetünk, a Jóisten majd kikelti. Én ebben hiszek.”

**Trautwein Éva
Fotó: Loósz Róbert**